VESTERN

D. Finegan

STO APAČKIH SKALPOVA

BROJ 182 ● 9 DINARA

VESTERN

182

1990

D. Finegan

STO APAČKIH SKALPOVA

X-100

Urednici izdanja,

PIROŠKA MATIĆ

JOVAN ČANADANOVIĆ

Recenzent

S. BILKIĆ

Lektor

E. MARKOVIĆ

Izdaje i štampa Novinsko, izdavačko i štamparsko preduzeće u društvenoj svojini »Dnevnik« Novi Sad, Vojvođanskih brigada 7, telefon (021) 621-555 ● Žiro-račun 65700—603—6350 ● Direktor »Dnevnika«: ***Dušan Tomić*** *●* ***Odgovorni urednik*** ***Milorad Predojević*** *● Grafički urednik:* ***Juliš Arvanitidis*** *● Sekretar redakcije:* ***Zdenka Karabasil*** *● Korektor:* ***Sava Malešević***

D. Finegan

STO APAČKIH SKALPOVA

1

Kapetan Moris poslednji je izašao iz pukovnikove kancelarije.

Iza sebe je oprezno zatvorio vrata, da prikrije bes, koji je potpuno ovladao njime. Zastao je na tremu i pripalio cigaretu, da se smiri.

Već nakon prvih nekoliko udisaja mirisnog duvanskog dima, osetio je kako nervoza popušta. Ramenom se oslonio o stub trema komandne zgrade garnizona La Gvarda.

Iza njega je bilo šest godina života u toj tvrđavi. Bezbroj lepih i ružnih slika utkalo se u to vreme. Dani su prolazili u svom pravilnom, dosadnom poretku. S tim danima stizala su i nova lica, da bi i ona nestala utopljena u prošlosti.

Ljudi su prolazili, ostale su zgrade. Mahom su to bile belo okrečene zgrade, zidane od loše tesanog kamena. Visoke, kamene palisade okruživale su prašnjave poligone za postrojenje.

Pogled na ta čvrsta zdanja, koja su se s lakoćom odupirala vremenu i promenama, uvek je smirivao Morisa.

Dok bi promatrao vrelu prašinu koja se isijavala od topline, setio bi se onog letnjeg dana od pre šest godina, kada je u Vakou, u tamošnjem garnizonu za obuku oficira, potpisao ugovor sa vojskom.

A, vreme ugovora ističe.

Svaka Morisova misao završavala se na tome: ugovor s vojskom je pri kraju!

Ne želeći da time razbija glavu, Moris je nervozno ispljunuo cigaretu i pogledao prema tremu garnizonske kantine.

Svi stolovi su bili zauzeti. Nekoliko oficira neveselo su razgovarali o vestima o apačkoj pobuni u planinama Sakramenta.

Moris to nije želeo po stoti put da sluša.

Već se okrenuo na peti, da pođe u svoju sobu, kad je primetio naredника Tauzera kako mu prilazi.

Narednik je bio snažan čovek, nevisok ali čvrst. Već na rubu starosti, sve teže je pokretao svoje zdepasto telo, na kojem su se gomilale naslage sala.

S kiselim osmehom na širokom, borama izrezbarenom licu, Tauzer je prišao kapetanu Morisu.

— Loše vesti? — upitao je prijatelja.

Moris je samo klimnuo glavom.

Neko vreme su nemo stajali na tremu ispred kancelarije komandanta tvrđave, pukovnika Pilburga. Tauzer je izvadio sjajnu, srebrnu ta-

bakeru sa ugraviranim orlom na obe strane.

Pripalili su cigarete i sišli sa trema.

Prašina im je do zglobova gutala čizme. Nesnosna podnevna vrućina udarila ih je svom snagom. Jara koja je vladala tvrđavom bila je prava blagodat naspram žarkih sunčevih zraka koje su palile po otvorenom prostoru.

Ma koliko hteli žuriti, da se što pre sklone u hladovinu, Moris i Tauzer su jedva pokretali noge. Sunce im je u jednom trenu isisalo svu snagu. Znoj im je probio čela i počeo se slivati niz njihova preplanula lica.

Bez reči dogovora uputili su se prema kantini.

Moris je razvukao lice u gadljivu grimasu kada je čuo da oficiri, koji sede na tremu kantine, zaista pričaju samo o pobuni Apača.

— Idemo unutra — rekao je Tauzeru ispod glasa i odmah zakoračnuo prema širom otvorenim vratima kantine.

Zašavši u polumrak, osećali su kako im se snaga vraća u telo. Prijatna polutama nije imala onu svežinu kakva je bila na tremu, ali su bar bili udaljeni od dosadnih, beskorisnih razgovora o jednom te istom.

Seli su za stol uz stražnji prozor.

Obojica, kao po dogovoru, uzeše marame, da obrišu znoj sa čela.

Brišući lice, Moris je pod prstima osećao grube crte, koje su vremenom postajale sve ružnije, dublje. Žmurio je, prepušten dodiru meke, već ovlažene tkanine marame koju mu je Marijana još pre tri meseca poklonila.

Pred očima mu se — umesto raznobojnih tačkica — pojavilo lepo Marijanino lice.

Jasno je video njenu belu, meku, mirisnu i glatku kožu. Odmah mu se na usnama pojavio onaj drhtaj, koji bi ga uvek potresao, kada bi ju uzeo ljubiti.

Već je hteo krenuti da svojim, od duvana požutelim zubima zagrize u njene sočne, pune i čvrste usnice, kada je čuo podrugljiv smeh iznad sebe.

Još jednom je prešao maramicom preko lica i polako, znajući kakav mu prizor stvarnost nudi, počeo je otvarati oči.

Zaista, umesto čistog i prelepog Marijaninog lica, pred njim se pokazalo oznojeno, zacrvenelo lice debelog krčmara Mek Steja.

Ružni, ćelavi krčmar podmuklo se smejao, a debeli obrazi su mu se tresli, presijavajući se od znoja.

Mek Stej mirno postavi pred Morisa i Tauzera po čašu hladnog, penušavog piva. Dlanove je obrisao o razdrljenu vojničku košulju u koju je jedva ugurao svoje ogromno trupło.

— Za mene nemaš jedan poljubac, Moris? — upitao je krčmar kroz smeh.

Moris ga je pogledao pogledom punim mržnje.

— Može ti postati zlo od mog poljupca — rekao je tiho, pretećim glasom.

No, Mek Stej se nije zbunio.

— Shvaćam te ja, prijatelju — rekao je krčmar, jedva obuzdavajući smeh koji mu je nadimao obraze. — Eto, možeš samo zamišljati da ljubiš svoju lepoticu iz grada. Ali, skoro te čeka prerija, planine Sakramenta... — za trenutak je zastao krčmar, da svojim rečima dâ posebno značenje. — Ali, ne žali se, kažu da su i apačke skvo vatrene...

Prasnuvši u smeh, Mek Stej se okrenuo i sitnim koracima otišao iza šanka, da se i sam razhladi jednim pivom.

Moris je nekoliko trenutaka gledao za debelim krčmarom. Bes mu je zamaglio oči. Čim bi mu uspelo da nadvlada pomisao na ružne dane koje predstoje, uvek bi se našao neko da ga podseti na njih.

— Osveženje! — rekao je Tauzer, nakon što je otpio dva-tri duga gutljaja piva.

Kolut pene dlanom je skinuo sa usana, zadovoljno pogledavši u preostalu hladnu tečnost. Podrignuo je.

— Ovaj debeljko me uvek uspeva naljutiti — mrmljao je Moris, zanemarivši pivo.

No, nakon što je dobacio još nekoliko ratobornih pogleda na preznojenog, debelog krčmara, koji je mirno sedeo za šankom, odsutan mislima, Moris se ipak prihvatio piva.

Tišina je potrajala neko vreme.

Jedino što je narušavalo tišinu bilo je jednolično mrmljanje oficira koji su sedeli na tremu.

— Znači, ipak ćemo napasti Apače? — upitao je Tauzer.

On se nalaktio na stol i nagnuo unapred, da bi bio bliže Morisu. Njegove plave, vodnikaste oči tužno su gledale u kapetanovo ozbiljno lice.

— Pilburg kaže da hoćemo — procedio je Moris.

— Znači, napadamo?

— Da — podviknuo je nervozno kapetan. — Sutra krećemo. Osim našeg garnizona u akciji će učestvovati još tri jake čete iz Fort Vestina.

— Čini se da ćemo biti jaki... — mirno je procenio Tauzer. — Kao da se kreće u pravi rat...

— Da, rat... — promrmljao Je Moris, a pogled mu se utopio u čaši piva.

Ućutali su.

Moris je već mnogo puta imao priliku da iskusi osećaj nervoze pred polazak na nekakav neugodan pohod. Kao iskusan oficir, znao je savladati, ili bar vešto prikriti strah. Borba je postala sastavni deo njegovog života i on od nje nije bežao.

No, do isteka ugovora sa vojskom ostalo mu je samo osam dana.

Morisu se činilo užasno glupim da nastrada na samom kraju svoje obaveze. Da nije iskrsnula ta nesrećna pobuna Indijanaca, Moris bi bio miran, siguran da će do kraja vojskovanja očuvati svoj skalp.

Već nekoliko meseci pripremao se da započne novi, civilni život. Iako nije hteo dozvoliti da mu se Marijana upliće u planiranje, često je s njom razgovarao o svetloj budućnosti, koja treba početi za neki dan.

— Zamisli, Tauzeru — počeo je govoriti Moris, zanešen mislima. — Neće više biti truba, postrojavanja i gnjavaže. Neću morati slušati tupoglave dedice sa višim činovima, niti će obični redovi meni psovati sve šta stignu. Moći ću da odem kuda hoću i kad hoću. Apači, banditi, konjokradice, meksički lopovi, uopšte: sav ovaj šljam sa granice, sve će to ostati daleko iza mene...

Ako to doživiš! — prekinuo je Tauzer meke, tople Morisove reči.

Kao ošamaren u snu, Moris se trznuo i uspravno seo.

Oštrim pogledom je odmerio prijatelja.

— Da, to možeš očekivati samo ako preživiš ovaj pohod — ravnodušno je govorio narednik Tauzer, pretvarajući se da ni ne primećuje Morisov bes. — I sam vidiš da se

sprema vruća igra. U velikoj borbi više ljudi nastrada nego u maloj...

Moris je razvukao usne u osmeh.

Shvatio je da ga Tauzer namerno izaziva, pa nije želeo pokazati koliko ga te reči pogađaju.

Otpio je gutljaj piva i prepustio se uživanja u hladnom piću, koje mu je unosilo snagu i svežinu u telo. Kada je Tauzer završio sa opisivanjem borbi u kojima su poginuli mnogi dobri momci, čiji su ugovori sa vojskom već isticali, Moris se zadovoljno osmehnuo.

— Ipak, teši me da u tim bitkama gine znatno veći broj debelih, ostarelih čangrizala — rekao je, a na licu mu je zablistao najslađi osmeh. — Kad čoveku zakažu refleksi, mišići, vid i sluh, on postaje lak plen za apačke dečake, čak i ako ima visok podoficirski čin.

Jasna Morisova aluzija postigla je željeni rezultat.

Tauzer je uvukao glavu u ramena, nijednom rečju ne komentarišući prijateljev podrugljivi monolog.

2

Unatoč pukovnikovoj zabrani, većina oficira je večeri provodila u gradu.

Čim bi povetarac doneo noćno osveženje, La Gvarda bi oživela. Grad, koji bi ceo dan izdisao na vrelom suncu, odjednom bi buknuo bezbrojnim svetlima i bukom.

Poslednji svakodnevni poslovi završavani su naglo, na brzu ruku, da se što više vremena odvoji za salun, pesmu i provod.

Piskutavi, grleni glasovi Meksikanki, odjekivali bi tremovima, mešajući se sa prvim, još uvek razbacanim, nenaštimovanim zvucima salunskih klavira.

Moris i Tauzer u grad su stigli upravo u vreme najveće gužve.

Trgovine su još uvek bile otvorene i pred njihovim tremovima stajale su skupine žena, koje su sve govorile u jedan glas, ni ne slušajući jedna drugu.

Marijana Merler vodila je jednu malu trgovinu tkaninom, u prvoj sporednoj uličici La Gvarde.

Dva prijatelja su zašli u tu ulicu, koja je potpuno utonula u tamu. Nigde nije bilo nikoga. Poneki osvetljeni prozor, bacao je na ulicu tek toliko svetlosti da se vidi proći.

No, Moris je toliko često prolazio tom uličicom da bi i zavezanih očiju lako stigao do Marijanine trgovine.

Kako u toku celog poslepodneva ni trenutka nisu dremnuli, Moris i Tauzer nisu ni razgovarali, osećajući se umorno, iscedeno.

Zaustavili su konje pred malom trgovinom. Neveseli, lenji, jedva su spuzali niz sedla.

— Tu je — rekao je Tauzer i pokazao na osvetljene prozore trgovine.

Njihovi teški koraci glasno su dobovali po drvenom tremu trgovine.

Zvonce na vratima najavilo je njihov ulazak.

Obojica su stali na vratima, da im se oči priviknu na jarku, žutu svetlost, koja se slevala iz nekoliko o plafon okačenih svetiljki.

U trgovini je vladala prijatna svežina. Otvoreni prozori propuštali su zvukove noćnog života grada. Smotane role tkanine, uredno poslagane u police, ugodno su mirisale, nadjačavajući miris tamjana, koji se širio iz susedstva.

Morisova devojka upravo je posluživala mušteriju. Samo je podigla glavu i nasmešila se Morisu.

— Uđi, Mo, — pozvala ga je i pokazala glavom na vrata koja su vodila u stražnju sobu.

Moris i Tauzer skinuli su šešire i ljubazno pozdravili, posebno obrativši pažnju na damu, kojoj je Marijana pomagala da odabere platno.

Gospođa im je bila poznata iz viđenja, ali joj ime nisu znali. Obučena u belu, čipkom bogato ukrašenu haljinu, svojim je uspravnim držanjem pokazivala svu raskoš i bogatstvo svog stasa.

Dve žene su samo na trenutak obratile pažnju na vojnike, a onda su se opet posvetile pomnom procenjivanju kvalitete tkanine, koju su stavile na pult, između sebe.

Moris je uhvatio Tauzera za lakat i pokazao mu da uđe u stražnju prostoriju, koja je Marijani služila i kao magacin, ali i za odmor.

U toj sobi, pretrpanoj tkaninama, bilo je ipak dovoljno mesta za stol, dve stolice i krevet. Uz krevet je stajala mala polica sa dve flaše pića, nekoliko čaša i upaljenom petrolejskom lampom.

Moris je odmah prišao do police i u dve čaše usuo malo viskija. Pružio je Tauzeru jednu čašicu.

Ni ne taknuvši piće, Moris se okrenuo od prijatelja i prišao otvorenom prozoru.

Gledao je u noć.

Sveži vazduh dodirivao ga je po licu. Sa visokih palisada tvrđave, videla su se titrava, bleda svetla. Noćna tišina bila je ispunjena brujanjem života, koji se poput kiše prosuo prašnjavim gradskim ulicama.

Moris je čuo kako je jedna stolica zaškripala pod Tauzerovom težinom.

Okrenuo se od prozora i pogledao u mesnato, s nekoliko ožiljaka obogaćeno lice.

— Nećemo se dugo zadržavati ovde — rekao je Tauzer, gledajući u svoje debele, čvrste podlaktice, što ih je stavio pred sebe, na stol.

Moris je klimnuo glavom i oslonio se o zid sobe, uz prozor.

— U zoru nam valja krenuti — šapatom je govorio Tauzer, sebi u bradu. — Već to dokazuje pukovnikovu glupost. Puno bolje bi bilo da krenemo noću, pa da u zoru stignemo do Sakramenta. Time bismo dobili na vremenu, a i iznenadili bismo Apače.

No, Moris nije bio dobar sagovornik za komentarisanje ratnog plana pukovnika Pilburga. Njegove misli bile su obuzete skorim krajem ugovora i novim životom.

Čim je Tauzerov glas ućutao, Moris se nasmešio.

— Prijatelju, nemoj time lupati glavu — rekao je veselo. — Ima još mnogo lepih stvari, osim bitke sa crvenokožcima.

— Da, ali nama predstoji borba, a ne...

— Borba kao borba! — čvrsto je rekao Moris, ne želeći da mu Tauzer pesimizmom do kraja uništi raspoloženje. — Toliko puta smo gledali smrti u oči, pa nema smisla da se sada plašim.

— Ipak, i sam vidiš da ovo nije obična patrola, vidiš da se nešto veliko sprema...

Moris je samo uzdahnuo.

Odjednom je celu čašicu istresao u grlo.

Prijatan osećaj topline prošao mu je utrobom. Ljuta vatra pekla mu je grlo.

— Sećaš li se kada smo bili u planinama Dalisa, na jugu Kalifornije? — upitao je Moris prijatelja.

Tauzer se iznenadio tom pitanju.

Začuđeno je podigao obrve, a oči mu zasvetliše. Stara uspomena podsetila ga je na lepu prošlost.

— Dalisove planine su u Novom Meksiku, a ne u Kaliforniji, prijatelju — rekao je oštro.

— No, to je svejedno — odmahnuo je Moris rukom. — Važno je da smo mi bili tamo i da smo videli Meri Čejz.

— Da, Meri Čejz! — skoro je povikao Tauzer, a lice mu se razvuklo u blaženi osmeh.

— Sećaš li se njene lepote... — počeo je govoriti Moris, ali mu se pogled zaustavio na strogom Marijaninom licu, koje se pojavilo na vratima.

Smešak je nestao i sa Tauzerovog lica.

Marijana je hitro ušla u sobu i zalupila vratima iza sebe. Nekoliko trenutaka nemo je promatrala čas Morisa, čas Tauzera.

Bleda svetlost jasno je pokazivala kako rumenilo izbija na njene obraze. Usne su joj počele podrhtavati, dok je promatrala Morisovo zaleđeno lice. Njen užareni pogled probio bi svaku tminu.

Još pre nego što je progovorila, Morisa je oblio hladan znoj.

— Kapetane Mortimeru Moris, vaša poseta je završena! — besno je prosiktala devojka, a glas joj se umalo nije slomio od uzbuđenja.

Moris ni reči nije rekao.

Polako, mirnim pokretom odložio je čašu na stol i tupo se zagledao u Marijanine oči.

— Devojko, sviđa mi se što znaš biti ljubomorna — rekao je Moris, pazeći da se ne približi devojci više nego što trenutno sme. — Ipak, često znaš pogrešiti. I sada si pogrešila. Tauzer i ja smo razgovarali o prelepoj Meri Čejz, o divnoj dolini u Dalisovim brdima. Onde smo proveli gotovo mesec dana. Ta divlja dolina odisala je tolikom lepotom da nismo mogli ostati ravnodušni. Je li tako, Tauzeru?

Tauzer je požurio da klimanjem glave potvrdi prijateljeve reči. Hitro je ispio viski i stavio šešir na glavu. Poučen iskustvom, spremao se na pravovremeni uzmak.

— I, ja bih trebala u to verovati? — već nešto mirnijim tonom upitala je Marijana, ali je napravila korak unazad, zaklonivši vrata Tauzeru.

— Ti ćeš u to i poverovati, devojko — samouvereno je rekao Moris, a na licu mu se pojavio osmeh. — Ta dolina postoji i nije nedostižna. Uostalom, kroz nekoliko dana sedećeš u mojim kolima, kada krenem da potražim čarobnu Meri Čejz.

Te Morisove reči nisu mogle omanuti.

Marijanino lice odmah se još više zažarilo, ali su oči poprimile mek, podatan izraz. Kada joj je Moris prišao i privukao sebi u zagrljaj, samo je nešto mazno promrmljala, prepuštajući mu se.

Tauzer je sačekao da Morisu ponestane vazduha, pa da konačno odlepi svoje usne o Marijaninih.

— Moris, rekao sam ti da u zoru krećemo? — prošaputao je Tauzer, unoseći se prijatelju u lice. — Moramo se odmoriti, znaš.

— O.K. — pristao je Moris, ni ne slušajući ga. — Daj, ugasi svetiljke u trgovini. Osim toga, nemoj me čekati...

Tauzer je samo besno promrmljao nekoliko nerazumljivih kletvi. Ipak, nije zalupio vratima, kada je izašao iz sobe. Naviknut na Morisove nepromišljenosti, mirno je počeo gasiti svetiljke.

Izlazeći, čuo je kako škripi krevet u stražnjoj sobi.

*

— Moraćeš i ti ići? — upitala ga je.

Ništa nije odgovorio.

Ležali su goli, isprepletenih tela.

Noćna svežina, koja je ulazila kroz otvoreni prozor, sušila im je znoj. Miris duvana mešao se sa oštrim mirisom alkohola.

Tišina je ispunjavala tamu.

Moris je ležao na leđima. Na desnom ramenu osećao je Marijaninu glavu. Čim bi se ona pomerila, svojom bujnom kosom zagolicala bi mu vrat i pazuh.

Osećao je njenu ruku, koja ga je milovala po trbuhu, ponavljajući iste pokrete. Njena noga pritisnula mu je oba kolena, kao da mu ne dozvoljava da pobegne. S vremena na vreme, ljubila bi mu rame, vrat i bradu.

Lice joj je video samo u konturama, koje bi postale izrazitije kada bi zasvetlela žar na vrhu cigarete.

Sa Marijanom je živeo već gotovo dve godine i nikada se nije plašio rastanka, kao sada. Pomisao da ju možda poslednji puta ljubi, dodiruje, paničnim strahom mu je nagrizala razum.

Čvršće ju je privio uz sebe.

Ona mu je na to odmah spremno odgovorila novim poljupcima i milovanjima.

— Još sedam dana — prošaputala je.

Moris je odmah pogledao u prozor, gde je još uvek bila potpuna tama. Za svojih tridesetak godina mnoge i mnoge noći proveo je u teškim, naoko bezizlaznim situacijama, ali se nikada nije ovoliko plašio zore.

Uzdahnuo je tužno, iskreno.

— Zar se nikako ne možeš izvući? — upitala je Marijana, prekinuvši sa milovanjima.

Novi Morisov uzdah rečito joj je kazao koliko je nerava potrošio ne bi li pronašao način da se izvuče.

— Na poslednja dva pohoda nisam išao — govorio je Moris šapatom, preplićući reči uzdasima i kletvama. — Prvi puta nas je otrovao narednik Stark. On je upravnik menze. Jedno vreme je bio u lošoj formi, pa su se momci često tužili kako slabo kuva. Da bi dokazao da mi nemamo pojma šta je dobra hrana, stavio nam je nešto u doručak. Otrovao nas je, prokletnik. Ipak, oprostili smo mu. To trovanje je nas četvoricu, koji smo najviše pojeli, spasilo pohoda na Gadelijevo Navaho pleme, koje se pobunilo na samoj granici.

— Kako niste opazili da je hrana otrovana? — upitala je Marijana kroz smeh.

— Ne znam, svima se činilo da je sve u redu — mrmljao je Moris, sećajući se tog ne tako veselog događaja. — Tražili smo i repete. Mislim da sam upravo ja pojeo najviše. Taj blesan nas je samo promatrao i smeškao se. Nakon trećeg tanjira ponudio mi je još. Posle, kada sam ozdravio, tražio sam ga, no on je bio u zatvoru.

— Sada opet kuva?

— Da, objasnio je pukovniku da su mu momci dosadili svojim protestima, koji su sasvim neopravdani. Pilburg mu je oprostio. Naravno, isti su . . .

Moris je ućutao, a teška tama opet je pritisnula, podsećajući ih da će uskoro svanuti, a sa zorom čitav eskadron će krenuti u neizvesnost.

Kapetan Mortimer Moris, komandir izviđačke čete, zauzeće svoje mesto u koloni i nastaviti sa brojanjem preostalih dana u armiji.

— Taj narednik, ne bi li on mogao još jednom da vas otruje? — upitala je Marijana Morisa.

— Ne, neće . . .

— Neće?

— Neće! Već sam ga pitao da li bi hteo — priznao je Moris. — Kažem

ti, i Stark je luđak, kao i Pilburg. Ne bi nas on ni tada spasio, da mu nije dosadilo slušati prigovore.

— Šteta . . .

Dugo su ćutali.

Sve većma osećajući kako ga strah steže, Moris se naprezao da ne zaplače. Marijanino telo ga je plašilo svojom blizinom. Njena toplina podsećala ga je na divnu budućnost, koja se lako može raspliniuti.

— Idem — rekao je i počeo se otpetljavati iz njenog zagrljaja.

Marijana ga nije zadržavala. Znala je da bi time još više produbljivala njegovu, a i svoju, bol.

Moris je ustao i u mraku spretno, uvežbano obukao pantalone. Mnogo više se mučio sa pronalaženjem žižama. Ipak, bez mnogo psovki i proklinjanja, i njih je pronašao.

Ustao je i prišao umivaoniku.

Hladna voda sasvim ga je razbudila. Dobro je istrljao lice i vrat, osećajući pod prstima kako koža reaguje na hladnoću. Isprao je usta od teškog mirisa duvana i alkohola, pa je vodu izbacio kroz prozor.

— Ne koristiš sapun? — podsmehnula mu se Marijana, kao i toliko puta pre. — Mali Mo, nisi baš veliki čistunac, ha? Ili se, možda, plašiš da ne pojedeš sapun, pa da dobiješ proliv?

Podsmešljiv ženin glas zasmetao je Morisa.

— Ako ti ne odgovaram ovakav prljav i ružan, ti pronađi drugoga — rekao je besno. — Uostalom, uskoro ćeš to i morati. Imam loš predosećaj.

— Uf, kakav si! — uzdahnula je devojka. — Znaš da sam se samo htela našaliti. Zašto si uvek tako grub prema meni, Mo?

Marijana je ustala iz postelje i prišla Morisu.

Belina njenog vitkog tela blesnula je u tami. Moris je svim svojim osetilima registrovao približavanje tog toplog, uzavrelog ženskog mesa.

Usne su im se spojile u dug poljubac.

— Eto, ipak mirišeš lepo — nasmejala se Marijana, izvivši se iz Morisovog zagrljaja.

— Ne mirišem na sapun! — rekao je Moris a novo pominjanje sapuna prosvetlilo mu je mozak.

— Beži, nemam vremena! — frknuo je iznenada i odgurnuo devojku od sebe.

Žureći da što pre obuče košulju, nikako nije uspevao da pronađe dugmad.

— Upali svetiljku, zaboga! — rekao je, pipajući u mraku, da pronađe revolver sa opasačem.

No, još pre nego što je Marijana uspela da kresne palidrvce, Moris je bio na vratima. Pre nego što je izašao, još jednom je pogledao u bele konture Marijaninog zgodnog tela.

— Vratiću se — rekao je i nestao.

*

– Opet si pijan! — prošaputao je stražar, a na licu mu se pojavio zavidan osmeh.

Moris mu je samo namignuo, pijano se klateći na nogama.

— E, moj Moris, nemaš pojma koliko si ti srećan čovek! — govorio je vojnik tiho, pridržavajući Morisa, da uđe u tvrđavu kroz mala vrata, odmah iza komandne zgrade. — Znaš li da si srećan, Moris?

— Aha — promrmljao je Moris i podrignuo. — Biću još srećniji ako . . . ako mi ti odvedeš Pita . . . u konjušnicu.

— Kojeg Pita? — začudio se stražar, a na mladolikom, glatko izbrijanom licu već mu se nadimao osmeh. — Kojeg Pita, Moris?

Moris je zastao i pokušao se uspraviti i uspostaviti ravnotežu. Tupo se zagledao u stražara. Već je prepustio uzde mladiću, pa se desnom rukom pridržavao za jabuku sedla, a levom je čvrsto stezao grljak poluprazne flaše viskija.

— Momče — progovorio je Moris strogim, poučnim glasom, kao da drži predavanje. — Moj vranac nosi slavno ime. Zove se Pit Pilburg, zapamti to. To ime će ući u istoriju. Mislim na... konjsko ime. Istina, moj vranac još nije pukovnik, ali i to će postati... kroz neko vreme...

Stražar više nije mogao obuzdati smeh.

— Dobar si... — promucao je između dva naleta grčevitog smeha, koji mu je potresao telo.

Moris je stavio prst na usta i upozorio momka da bude tiši. Trenutak kasnije, glasno je podrignuo.

— Momče, pazi mi na Pita... — rekao je, opet namignuo, nesigurno se okrenuo na peti i otišao klimavim korakom ostavljajući iza sebe do suza nasmejanog stražara, sa konjskim vođicama u rukama.

Čim je zašao iza ugla prve zgrade, Moris je ispravio hod. Uloga pijanca nije mu bila odviše strana, ali se ovog puta morao posebno potruditi da odobrovolji stražara i utrapi mu svog konja. Kako je pukovnik Pilburg sve češće i žešće pretio stražarima da ne propuštaju oficire u grad, Moris je bio jedan od retkih koji nije imao nikakvih problema s tim šetnjama.

No, nije imao vremena da uživa u svom malom trijumfu.

Požurio je prema menzi.

Pazeći da što tiše i neprimetnije pređe dvorište i priđe dugačkoj, beloj zgradi, Moris je hodao sporo, oprezno, koristeći svaku senku za zaklon od radoznalih očiju.

Unutrašnjost trpezarije već je bila osvetljena.

Moris je prišao jednom od prozora i stao promatrati tri duga reda stolova. Poluzid, koji je delio trpezariju od kuhinje, donekle je skrivao unutrašnjost menze.

Razmišljajući o načinu kako da se neprimećeno uvuče, Moris je prvo otpio nekoliko gutljaja viskija. Gadljiva grimasa prešla mu je licem. Raskopčao je košulju i sakrio flašu u nedra.

Spretnim, brzim koracima prikrao se najbližem kuhinjskom prozoru.

Nigde nije video nikoga. Vatra pod velikim kotlovima za čaj, već je bila potpaljena. Krupne cepanice gorele su sporo, pucketajući i šireći dim po celoj kuhinji.

Negde iz unutrašnjosti začula se lupa lonaca, a odmah zatim i svađa dvojice pomoćnika šefa menze, nemilosrdnog narednika Starka.

Moris je prvo prebacio levu nogu kroz okvir prozora, a zatim je ceo uskočio na kameni pod kuhinje. Trenutak — dva, stajao je u mestu, da vidi da li ga je ko primetio.

Ništa nije čuo.

Zadovoljno se osmehnuo i prišao kotlovima u kojima se kuvala smeđa tečnost. Mirisi čaja i kafe pobudiše glad, koja je odmah zabrundala u Morisovom stomaku.

No, nije imao vremena brinuti se za hranu.

U nekoliko koraka prišao je niskim, dugim ormarima, u kojima je narednik Stark čuvao sredstva za pranje posuđa.

Moris je bio srećne ruke.

Već u prvom ormaru koji je otvorio, pronašao je uredno poslagane žute kocke sapuna. Nije imao razloga da okleva.

Uzeo je tri kocke i zatvorio ormar, koji je izdajnički kvrcnuo svojim drvenim vratima. Pogled na tri sapuna, od kojih je svaki bio težak dva kilograma, pružao je nade Morisu da će uspeti u onome, što je narednik Stark već postigao.

Ipak, opet je otvorio ormar i uzeo još jednu kocku.

Prislonivši na grudi te komade sapuna, doneo ih je do kotlova. Već je bio uhvatio dršku noža, da prereže sapune, ali se onda predomislio, pa u svaki kotao ubacio po jednu kocku, za svaki slučaj.

Sapun je samo potonuo u zagrejanu vodu. Mehurići koji su se pojavili odmah su i nestali, skriveni parom koja je lebdela nad kotlovima.

Zadovoljan učinjenim, Moris je hitro prošao kuhinjom i iskočio kroz prozor. Još jednom se osvrnuo da vidi nije li šta propustio.

No, vatra je ravnodušno pucketala pod kotlovima, polako topeći sapune.

Tek kada je stigao u svoju sobu, Moris se opustio.

Ovo ranojutarnje razgibavanje odnelo mu je poslednje atome snage. Ceo protekli dan proveo je u nervozi i naprezanju, sa samo nekoliko minimalnih predaha.

Iz košulje je izvadio flašu sa viskijem i nasmešio se prvom modrilu, koje se pojavilo na istoku.

3

Moris ih je nemo promatrao.

Već se zabrinuo, kada je video da se ništa ne događa.

Momci su sedeli oko stolova, mljackali ustima punim hrane. Sve komade mesa zalivali su čajem i kafom. Nervoza pred polazak na opasan pohod uzela je maha.

Ljudi gotovo nisu ni razgovarali među sobom. Jedna prepirka oko šalice čaja umalo da se pretvorila u tuču. Sa prvim zracima svetlosti počeli su problemi.

Konji su već bili nahranjeni, pripremljeni za polazak. Negde iza sivih peščanih dina čekalo ih je tvrdo stenje Sakramento planina. Čekali su ih i nevidljivi, divlji, krvi žedni Apači.

Tauzer je Morisa probudio mnogo pre vremena. Zajedno su dokrajčili onu flašu viskija, pa su krenuli do menze.

Moris ni reči nije rekao svom prijatelju o sapunima. Isprva je sa osmehom promatrao kako se narednik napaja čajem. No, vreme je sve više odmicalo i ljudi su već završavali sa doručkom, a da se ništa nije dogodilo.

Moris je već pomislio da je uzeo nešto drugo, a ne sapun, kada je jedan jadnik jauknuo, skočio na noge, srušivši stolicu na pod i izleteo iz trpezarije.

Tišina u trpezariji nije potrajala dugo.

Neraspoloženi vojnici samo su pogledali jadnika kako se trčeći drži za stomak. Poneki kratak osmeh nadopunilo bi kakvo drsko dobacivanje najopuštenijih momaka, ali se i to svelo na pretpostavke da je nesrećniku petlja popustila od straha.

Tauzer je začuđeno pogledao šta se dogodilo, po prvi puta podigavši pogled sa tanjira. Čim je momak izjurio iz trpezarije, Tauzer je sasuo u sebe novu šalicu čaja i zadovoljno podrignuo.

— Ne jedeš? — upitao je Morisa, požudno gledajući u njegovu šalicu kafe.

— Ni zevnuti ne mogu — prošaputao je Moris i odmah sagnuo glavu nad tanjir, da ga lice ne izda.

— Mislim da ćemo... — počeo je Tauzer nešto govoriti, ali ga je prekinuo novi jauk, koji se prolomio trpezarijom.

Narednik je začuđeno podigao svoje žute, guste obrve. Oštrim, strogim pogledom preleteo je preko začuđenih lica ostalih vojnika.

Još trojica momaka trkom su izjurili iz menze.

Svako lupkanje tanjirima i noževima naglo je prestalo. Nagnuti nad tanjire, sa ustima punim hrane, sa šalicama podignutim od stola, ljudi su gledali jedan u drugoga, ništa ne razumevajući.

— Šta je to? — upitao je Tauzer tiho, ali njegovo pitanje se jasno čulo i u Starkovoj kuhinji.

Kada su još dvojica momaka bez reči, s rukama na stomacima, izjurili iz trpezarije, menza kao da je eksplodirala.

Svi su skočili od stolova, prevrćući stolice i posuđe. Odjednom su svi govorili u jedan glas. Uplašeni iskustvom, ispljuvali su iz usta neprožvakanu hranu i besno počeli razbijati tanjire o zidove.

Moris je nemo gledao Tauzera. Čekao je da i on skoči na noge i odjuri iz trpezarije.

No, na narednikovom licu se pojavio osmeh.

Tauzer se okrenuo prema Morisu i lukavo mu namignuo. Okrenuo je leđa podivljaloj gomili, koja se sve više smanjivala; jer su jedan po jedan bežali iz trpezarije, da pronađu usamljenije mesto; i dohvatio ostatke mesa iz napuštenih tanjira.

— Jedi, jedi, Mo — rekao je Tauzer i stao pohlepno gutati komade suve šunke.

Moris ga je poslušao.

Kada se trpezarija gotovo ispraznila, Moris se uhvatio za stomak, raširenim očima pogledao u prijatelja i odjurio iz trpezarije, jaučući na sav glas.

*

Sedeli su na tremu kantine.

Bili su sami, svaki sa po čašom hladnog piva. No, Tauzer nije mogao piti. Tugaljivo je gledao u penušavo piće, ali se nije usuđivao da ga uspe u svoj uzavreli stomak.

Celo prepodne probijao ga je hladan znoj, a svako malo vremena jurio je u zahod u komandi, gde je bila manja potražnja tog intimnog mesta.

Zavidno je gledao Morisa kako pije pivo i uživa u podnevnoj sparini, rashlađujući se i dremuckajući.

Iz La Gvarde su se čula crkvena zvona.

— Podne je — promrmljao je Moris.

Ispod oka osmotrio je bledo Tauzerovo lice. Odmah se sagnuo da iz džepa izvuče duvankesu, kako narednik ne bi primetio osmeh na njegovom licu.

— Evo ga! — rekao je Tauzer sa neskrivenom mržnjom u glasu.

Glavom je pokazao na narednika Starka.

Šef kuhinje je hodao između dvojice vojnika. Nizak, zdepast poput Tauzera, dostojanstveno je podnosio sramotu. Svoju veliku, četvrtastu glavu, sa isturenom donjom vilicom, držao je uspravno, kao da ide primiti ordenje, a ne pukovnikove tužbe i pretnje.

Vojnici su optuženog narednika proveli uz trem kantine. Prolazeći pored Morisa, narednik Stark ga je pogledao oštrim, optužujućim pogledom. Ništa nije rekao, ali i sam taj pogled bio je dovoljan da Moris shvati da Stark sumnja u njega.

— Đavo ga odneo — prokleo je Tauzer šefa kuhinje, promatrajući kako ga odvode u pukovnikovu kancelariju. — Prokleti trovač! Jednoga dana on se neće zaustaviti samo na tome da nas zarazi prolivom. Ne, ubiće nas, prokletnik!

Moris je samo slegnuo ramenima.

On se nije mnogo ljutio na narednika Starka. Sažalevao ga je kao i svakog nepravedno optuženog čoveka.

— Pilburg je pobesneo — rekao je Tauzer a osmeh mu je za trenutak zablistao na licu. — Prvi put mu je oprostio, ali ovoga puta neće. Nadam se! Tauzer je nastavio proklinjati nedužnog šefa kuhinje, ali Moris ga nije više slušao.

Njegovu pažnju je privukao neobičan prizor na kapiji tvrđave.

Kroz veliku kapiju, na kojoj su umesto četiri, stajala samo dvojica stražara, u tvrđavu je ušao jednopreg, kojeg je pratio jedan jahač, obučen u neobično odelo, koje je odmah privlačilo pažnju.

Kola su polako prešla preko poligona za postrojavanje i zaustavila se pored pojila, desetak koraka od kantine.

Moris je zinuo od čuda primetivši da jednopregom upravlja mlada devojka, zabrađena u žutu, svilenu maramu, koja je isticala belinu njenog lepog lica.

Zaustavivši jednopreg, devojka je sačekala da se mali oblačići prašine slegnu, a onda je dala glavom znak svom pratiocu.

Čovek nije imao samo čudno odelo, već je sav bio čudan.

Na širokom, grubim crtama izbo ranom licu, dominirali su gusti uredni brkovi, koji su bili spojeni sa zaliscima, tako da su toj čudnoj pojavi davali neki podsmešljiv ton.

Strančeve sitne, u bore urasle oči, gledale su ispod uskog oboda polucilindra. Unatoč paklenoj vrućini, čovek se nije znojio, iako je na sebi imao tamno odelo od grubog, jakog platna, ispod kojeg se videla do grla zakopčana košulja sa crnom vrpcom vezanom umesto kravate.

Čudnovati neznanac odmah je priterao konja do ograde trema kantine. Oštrim pogledom je prešao preko Morisovih i Tauzerovih radoznalih očiju.

— Gospodo, trebamo komandanta tvrđave — rekao je stranac, gledajući u Morisa. — Gde ga možemo naći?

Moris mu nije odmah odgovorio. Nagnuo se malo u stranu, i ne ustajući iz stolice, odmerio lepoticu na jednopregu.

Primetivši njegov napadni pogled, devojka je drsko okrenula glavu u stranu, a gadljiv izraz koji joj je preleteo licem, odmah je zamenila ledena maska ignorisanja.

Ni strancu se nije dopalo Morisovo ponašanje. Lice mu se odmah smračilo, a oči se pretvorile u dva uska procepa u kojima se zenice nisu videle.

— Komandant je zauzet — rekao je Moris tiho, uzvrativši pogled čudno odevenom čoveku. — Ovo je kantina. Možete sesti i malo odmoriti. Ona zgrada nasuprot nas, to je komanda. Odavde se lepo vidi pukovnikova kancelarija. Sedite, pa ćete videti kada iz nje izvedu jednog podoficira — sabotera. No, upozo-

ravam vas, pukovnik posle neće biti raspoložen za razgovor.

Neznanac nije mnogo shvatio iz Morisovog odgovora. Nekoliko trenutaka samo je tupo zurio u kapetana, destilirajući njegove reči. Na kraju razmišljanja, samo je kimnuo glavom i sjahao.

Nije više ni pogledao Morisa.

Vodeći konja za sobom, prišao je svojoj šarmantnoj saputnici. Tihim glasom preneo joj je Morisove reči.

Dvoje stranaca kratko su se dogovorili, da bi na kraju devojka, uz pomoć visokog i snažnog stranca, sišla iz kola i stala uz pojilo.

Stojeći tako u prašini, sačekala je da pratilac oslobodi konje i priveže ih o pojilo. Tek kada je jednopreg odveo u senku zgrade, stranac sa polucilindrom na glavi, uhvatio je devojku pod ruku i poveo je prema kantini.

Popeli su se na trem i seli za najudaljeniji stol od Morisovog stola.

Bez reči su sačekali da se Mek Stej seti izaći i poslužiti nove goste.

Iznenađen elegantnom pojavom stranaca, debeli krčmar je začuđeno pogledao u Morisa.

Kapetan Mo Moris se samo nasmešio. Očima je pokazao na devojku i krišom podigao palac u vazduh, pokazujući da lepotica zadovoljava njegov ukus.

No, taj Morisov pokret primetila je i devojka.

Iz očiju joj je sevnula strašna, sveža, netrošena mržnja. Ali, kao i prilikom prvog takvog Morisovog ispada, odmah je ledenom maskom nezainteresiranosti prikrila mržnju.

— Vidi gada! — prosiktao je Tauzer i pokazao prema naredniku Starku, kojeg su vojnici izveli iz kancelarije pukovnika Pilburga.

Čim je primetio Starka, Tauzer je nežno pomilovao svoj obimni stomak.

— Taj prokletnik je zaslužio pravu kaznu — mrmljao je Tauzer, gledajući u čašu s pivom, koja mu se činila daljom nego ikada pre.

— Ćuti, Tauzeru — rekao je Moris ozbiljnim glasom. — Da nije Starka ti bi sada bio na pola puta do Sakramenta. Osim nekoliko buradi znoja, koje bi, sasvim sigurno, isteklo iz tebe, bio bi bliži i sticanju poneke litre svoje junačke krvi.

Tauzer ga je saslušao naoko mirno, ali je odmah nervozno planuo.

— Ti ga braniš? Ti se usuđuješ braniti tog pokvarenog ubojicu!? On je zaslužio smrt!

Moris je, s grimasom dosade, pokazao Tauzeru da stiša glas.

— Smiri se, matori — rekao mu je blago. — Svi vojnici su zahvalni Starku što ih je spasio tog puta u pakao. Jedino se ti buniš.

— Da, ti dezerteri su zadovoljni, a ja...

— A ti si pojeo pet puta više hrane od ostalih — prekinuo je Moris Tauzerove jadikovke. — Mislio si da će Pilburg u tvrđavi ostaviti samo najteže slučajeve, a on je ostavio ceo eskadron. Nisi trebao biti toliko pohlepan, prijatelju.

— Do vraga, nije u tome problem — nije hteo priznati Tauzer, ali je ućutao, ne želeći dalje rasprave.

Za razliku od dostojanstvenog ulaska u pukovnikovu kancelariju, Stark je izašao pogrbljen, poražen. Nije se otimao vojnicima. Nemo je hodao pognute glave.

— Prijatelju, sada možete poći u kancelariju pukovnika Pilburga — rekao je Moris, primetivši da ga stranac pažljivo motri. — Ja vam želim dobru sreću — dodao je, podigavši čašu sa pivom, da nazdravi.

Stranac je bez reči ustao, ostavivši nedopijeno pivo na stolu.

— Hoćemo li, gospođo Dejk? — upitao je i pružio ruku lepotici.

Ona ga je zahvalno pogledala, kimnula glavom i prihvatila ponuđenu ruku. Odlazeći iz kantine, nije ni pogledala Morisa.

No, on je nju dobro odmerio.

Gledajući ju kako odlazi prema zgradi garnizonske komande, Moris je razmišljao kako bi ta devojka privlačno izgledala kada ne bi imala sve te haljine na sebi.

— Oprosti, idem na jedno mesto — čuo je Tauzerov besni glas, kojim su mnoge kletve stizale na račun nevinog narednika Starka.

4

Kada je pukovnik Pilburg poslao svog kurira Harisona po Morisa, ovome je zastalo pivo u grlu.

— Mene treba? — začudio se Moris i zabezeknuto pogledao u krivonogog kurira. — Šta hoće? — upitao je odmah.

— Ne znam, Moris — s dosadom je odgovorio Harison. — Požuri, čekaju te.

— Ko me čeka?

— Ono dvoje stranaca i pukovnik.

No, Moris ipak nije požurio.

Mirno je popio pivo do kraja, pa se zagledao u daščani pod trema. Nikako nije mogao pretpostaviti šta hoće pukovnik od njega. Verovao je da će narednik Stark reći Pilburgu za njegovu molbu da otruje vojnike. No, Stark to ničim nije mogao dokazati. Uostalom, da je Pilburg šta sumnjao, odmah bi ga pozvao, sam, bez stranaca.

Moris je sačekao još nekoliko minuta, a kako se Tauzer nije vraćao, da ga posavetuje, on se polako podigao od stola, popio narednikovo pivo i krenuo prema komandi.

Pretpostavljajući da ga pukovnik promatra kroz prozor, Moris je hodao sporo, neprestano dodirujući stomak, onako kako je video da to čine pravi bolesnici.

Nije mogao znati kakav je utisak ostavio na pukovnika; ako ga je ovaj uopšte video kroz prozor.

Pukovnik Piter Pilburg dočekao ga je vrlo ljubazno, kao nikada pre.

Visok, sedokos, unatoč godinama vrlo vitak i uspravnog, čvrstog, vojničkog držanja, pukovnik je odmah ustao od stola, čim je kurir najavio kapetana Morisa.

— Kapetane, konačno stižete — rekao je veselo, a u glasu mu se nije mogla naslutiti ni trunka prigovora.

Pukovnik mu je pokazao da priđe, ne skidajući osmeh sa lica.

Nenavikao na takvo komandantovo ponašanje, Moris ga je promatrao pogledom punim podozrenja. Mirno je prišao njegovom velikom stolu i stao ispred njega, lupnuvši petama, kako to rade pravi oficiri.

Dvoje stranaca ničim nisu pokazali da su prepoznali Morisa. Sedeli su uz prozor, sa strane, nemo promatrajući oficire.

— Kapetane, ovo su naši gosti — rekao je pukovnik i pokazao rukom na neobičan par. — Gospođa Katarina Dejk i njen pratioc Džon Robins. Gospodo, ovo je moj najbolji oficir, kapetan Mortimer Moris.

Moris je klimnuo glavom, iako mu se zavrtelo pred očima od neočekivanog pukovnikovog komplimenta.

Kao da se tek sada prvi puta vide, žena je samo klimnula svojom lepom glavom, a snažni Robins je ustao i pružio ruku Morisu.

Tek kada se rukovao sa Robinsom, Moris je video koliko je taj čo-

vek snažan i krupan. Njegovo široko odelo, nalik ogrtaču, bilo je sasvim ispunjeno mišićima.

Nakon nekoliko uobičajenih fraza, Moris je upitnim pogledom potražio objašnjenje u pukovnika, ne razumevajući čemu ovo upoznavanje.

— Sedite, kapetane — ponudio mu je pukovnik Pilburg, pa se i sam smesti u svoju stolicu.

Moris je tiho uzdahnuo i seo, ne osećajući se nimalo ugodnije.

— Gospođa Dejk je doputovala sa Istoka — počeo je objašnjavati pukovnik. — pre gotovo godinu dana njen otac, profesor, poznati istoričar, krenuo je tragom jednog starog zapisa, koji nije interesantan za nas. Uostalom, ta ekspedicija je poslednji puta, pre gotovo mesec dana, primećena u Vakou. Tada joj se zametnuo svaki trag. Gospođa Dejk je krenula za svojim ocem, da mu preda neke spise važne za dalji napredak ekspedicije. Kako je to istraživanje od velike važnosti, po preporuci senatora Tomasa, gospođa može računati na vojnu pratnju i vodiče.

Moris je mali zastoj u pukovnikovom objašnjavanju iskoristio da razmeni dug, ispitivački pogled sa lepoticom. Dama, ovog puta, nije pobegla pogledom u stranu.

— I sami znate u kakve smo neprilike upali jutros — rekao je pukovnik hladno, bez emocija. — Vidite, hteo sam odrediti vas da pomognete gospođi i njenom pratiocu. Nadam se da me nećete odbiti...

Meki, ljubazni pukovnikov glas nije mogao prevariti Morisa. On je odlično znao da je pukovnikova odluka nepromenjiva, ali nije hteo bez borbe popustiti.

— Ipak, pukovniče — počeo je Moris čvrstim glasom. — Hteo bih vas upozoriti da neću biti od velike pomoći gospođi i njenom pratiocu. Imam zdravstvenih problema, vi znate kakvih.

— Ah, nije to ništa opasno — odmahnuo je rukom pukovnik i odmah se nasmejao. — Zaboga, Moris, zar želite da ove cenjene goste ostavimo u uverenju da smo slabići koji odustaju nakon prvih nezgoda?

Pukovnikov topao, familijarni ton sasvim je ubedio Morisa da nema nikakvih izgleda za promenu njegove odluke.

— Ipak, gospodine pukovniče — opet je započeo Moris, znajući da je već osuđen na negativan odgovor. — Vi ste upoznati da meni ugovor sa vojskom ističe kroz sedam dana. Nisam siguran...

— Ja sam računao na to, kapetane — veselo je rekao pukovnik Pilburg i podigao kažiprst, kao da je samo tu napomenu čekao. — Vaš zadatak bi bio da gospođu pratite do Hobsa. To je samo tri dana jahanja u jednom smeru. Kada stignete tamo, vaš posao se završava. Nadam se da će vam šetnja prijati.

Moris je konačno priznao poraz.

Klimnuo je glavom i zagledao se u prašnjave vrhove svojih čizama.

— Kada mislite krenuti? — upitao je pukovnik Morisa.

— U zoru — uzdahnuo je Moris i ustao. — U zoru ćemo krenuti, gospodine pukovniče — ponovio je želeći da se okrene i ode.

— Kapetane, dozvolite još jedno pitanje — zaustavio ga je pukovnik, ne skidajući ljubazan osmeh sa lica. — Ovako, među nama rečeno, šta vi mislite o ovome što se jutros dogodilo? Da li je to opet delo narednika Starka?

Moris je oprezno odmerio pukovnikovo ozbiljno lice. Ćutanje je potrajalo nekoliko trenutaka.

— Stark je priznao ono što je napravio prvi puta — progovorio je Pilburg tihim glasom, kao da naglas razmišlja. — Ovo ne želi priznati. Kaže da je neko ukrao osam kocaka sapuna. Zamislite, kome bi mogla pasti na pamet takva suluda ideja!

— Ne znam, gospodine pukovniče — rekao je Moris a glas mu je izgledao izdajnički slab, kao da priznaje greh.

— Ništa, kapetane, slobodni ste — nasmešio se pukovnik kao da je reč o nekom nevažnom problemčiću, koji ga sekira tek iz radoznalosti.

Moris je propisno salutirao.

Već je uhvatio kvaku na kancelarijskim vratima, kada ga je opet zaustavio pukovnikog glas.

— Kapetane, molim vas da obavestite narednika Tauzera o vašem zadatku — rekao je komandant. — Naime, on će ići sa vama...

Moris je po ko zna koji puta klimnuo glavom i konačno izašao iz kancelarije.

Na Harisonov pozdrav nije ni odgovorio. Besno je prokleo svoju pokvarenu sudbinu. Umesto da svi krenu u opasan zadatak, poći će samo on i Tauzer.

Mala šetnja do Hobsa!

Šetnja kroz apačku teritoriju, gde je lakše provući osedlanog konja kroz ušicu igle, nego li živu glavu od jedne do druge vojne utvrde.

No, Morisov bes odmah je splasnuo, čim se setio kakvo će Tauzer lice napraviti kada čuje za zadatak.

5

Grad je već oživljavao.

Ljudi su rano ustajali, kako bi ispunili veći deo svojih svakodnevnih obaveza pre nego što nastupi nepodnošljiva dnevna vrućina.

Moris je pred Marijaninom kućom zaustavio konja. Odmah je i gospođa Dejk zaustavila jednopreg i upitno pogledala kapetana. Ne dajući nikakva objašnjenja, Moris je skočio iz sedla i dao Tauzeru uzde svog konja.

Ne žureći, Moris se osmehnuo svom prijatelju. Prvo je smotao cigaretu i pripalio ju. Namignuo je Tauzeru i pošao prema osvetljenom bočnom prozoru kuće.

Iako se nije trudio da bude tih, iznenadio je Marijanu.

Devojka je upravo prišla prozoru da ga zatvori pre nego što krene u trgovinu. Čim je videla Morisovu siluetu, uplašila se i vrisnula, ne prepoznavši ga u prvi mah. Moris se glasno nasmejao njenom strahu.

Pružio je ruke kroz prozor i privukao ju k sebi. Ona se poslušno nagnula i poljubila ga. Razmenili su nekoliko žarkih poljubaca, od kojih je svaki sledeći bio sve vatreniji.

— Uplašila si se? — upitao ju je Moris sa osmehom, kada su im se usne razdvojile. — Koga drugog si čekala?

— Pogodi! — nasmejala se Marijana, a u obrazima joj se pojaviše dve prelepe jamice, radi kojih Moris nije mogao zavoleti ni jednu drugu ženu.

— Još sam preplašena. Vidiš da drhtim. Hajde, dođi i smiri me — pozvala ga je.

Moris je glasno jauknuo, kao da mu je nož u srce zabola.

— Šta je? Žuriš? — upitala je Marijana, a na licu joj se umesto osmeha pojavila tuga. — Čula sam da eskadron nije odjahao za Sakramento...

— Nije — osmehnuo se Moris, ali u očima mu se videla seta. — Stari

dobri narednik Stark opet se pobrinuo za nas bednike — govorio je Moris, kako ne bi priznao koliko ga boli ovaj neplanirani rastanak.

— Pa, kuda ćeš onda?

— Moram pratiti neke strance do Hobsa — priznao je Moris. — Brzo ću se vratiti.

— Koje strance? — u Marijaninom glasu zaiskrila je sumnja. — Neke žene, je li?

— Aha, samo jednu pratim, jednu, ali prelepu — nasmejao se Moris, shvativši da govori pravu istinu.

Marijana nije htela pokazati ljubomoru, ali nije mogla izdržati. Znala je da ju Moris namerno čini ljubomornom. Bezbroj puta se zaklinjala da će izdržati, da će istrpeti, ali uvek bi iznova buknula istim žarom.

— Idi onda s njom! — glasno je viknula i uhvatila za prozorsko okno, da ga zatvori.

— Hej, devojko — nasmejao se Moris i s lakoćom prineo njene ruke svojim grudima. — Dok ja pratim ovu lepoticu, ti se počni pakovati. Meri Čejz nas čeka...

— Ko?

— Meri Čejz, draga moja. Meri Čejz, najlepša dolina na svetu — rekao je Moris, poljubio devojci ruke i okrenuo se.

Osećao je Marijanin pogled na leđima, dok je odlazio. Nije se okrenuo. Ni ona ga nije pozvala. Oboje su znali da i ovaj rastanak može biti poslednji, kao što je to mogao biti i neki od toliko njih prijašnjih.

*

Dugo ništa niko nije govorio.

Nakon dva sata provedena u sedlu, Moris i Tauzer bili su okupani znojem. Svakih nekoliko trenutaka brisali su lica dobro namočenim maramama, ali nije pomoglo.

Sunce je nesmiljeno pržilo sve pod sobom.

Prerija nije pružala nikakvih zaklona. Jedine senke bile su niske senke kaktusa i gdekojeg kržljavog stabalca.

Golim očima se činilo da pesak naprosto izgara. Nekoliko centimetara od tla vazduh je titrao, kao da se prašina i pesak isparavaju. Vazduh je bio suv i težak za disanje.

Odmorni, otporni vojnički konji dobro su podnosili žegu; u svakom slučaju, podnosili su je mnogo bolje od svojih jahača.

Tauzer je priterao konja do Morisa.

— Kojim ćemo putem? — upitao je, pokazavši glavom na mali, gotovo nevidljivi puteljak, koji je zavijao ulevo od puta kojim su do sada išli.

— Idemo levo, što dalje od Pekosa — promrsio je Moris.

Disao je na suva usta, osećajući kako mu se pljuvačka lepi u njima.

— Šta je ono? — iznenada je čuo grletan glas gospođe Dejk iza sebe.

Lepotica je odmah zaustavila jednopreg. Rukom je pokazala prema istoku. Njen pratilac, Džon Robins gledao je u tom smeru, u jato crnih tačkica, koje su polako lebdele na nebu.

— To su lešinari, gospođo — rekao je Moris i zabacio šešir na potiljak. Još jednom je obrisao čelo od znoja. — Kao što znate, te ružne životinje ne najavljuju lepe i prijatne stvari.

— Još se ne spuštaju do zemlje — primetio je Robins. — Možda žrtva, još nije mrtva. Možda još možemo pomoći.

Moris je izmenjao pogled sa Tauzerom.

— Gospodine Robins — obratio se brkajliji — na Istoku možda mnogo gledaju na viteške manire. Ovde je, vidite, drugačije. Važno je preživeti. Mi ne guramo noseve u tuđe probleme.

— Kako možete tako govoriti? — skoro je vrisnula Katarina Dejk, ali se odmah postidela jer joj se uzbuđenje tako jasno očitovalo u glasu. — Ako ima nade...

— Nema nade, gospođo — mirno je rekao Moris. — Oni lešinari kruže nad Pekosom, a reka privlači isuviše radoznalaca, za moj ukus.

— Pođimo, Robinse — rekla je gospođa Dejk, ne obraćajući pažnju na Morisove reči.

Uzdama je udarila upregnutog konja. Životinja je odmah živnula i povukla jendopreg.

— Dobro došli, problemi! — promrmljao je Moris.

Tužno je pogledao u Tauzerovo nemoćno lice. Nije mu ostalo ništa drugo nego da istrpi tu ženu što duže može.

No, prelepa Katarina Dejk uopšte nije htela komunicirati sa Morisom. Kada je priterao svog konja uz jednopreg, Moris je celih nekoliko minuta objašnjavao kako mu nije potrebno da tuđe probleme nabacuje sebi na vrat. Na kraju monologa ostao mu je gorak dojam da je govorio u vetar.

Katarina Dejk je gledala pred sebe, kao da ga i ne primećuje.

Moris je sačekao nekoliko trenutaka, a onda se iznenada nasmejao.

— Gospođo, vrlo ste lepi i privlačni, unatoč svoj toj hladnoći — rekao je i poterao konja u galop, ne sačekavši da vidi njenu reakciju.

A, da je hladna, gospođa Dejk je pokazala kada su prišli reci i videli oko čega su se počeli sakupljati ružne ptičurine.

Široko i plitko korito Pekosa bilo je gotovo sasvim suvo. Tek desetak metara mlake, prljave vode oticalo je na jug, prema La Gvardi i Rio Grandeu. Ostali, suvi deo rečnog korita ispucao je poput dobro složenog mozaika.

Na pojedinim mestima, gde je tlo bilo vlažnije, pojavila su se tanka, kržljava stabalca, pri korenu zelena i sočna, ali sa suvim, požutelim vrhovima.

Moris je zaustavio konja na više od stotinu koraka daleko od obale. Iako je predeo bio ravan, lako pregledan, Moris je rukom dao znak ostalima da se i oni zaustave.

Ruku je spustio do revolvera.

Blago je mamuznuo konja i počeo prilaziti reci.

Tišinu je remetilo samo kreštanje lešinara i lepetanje njihovih ogromnih krila. Gotovo dva tuceta crnih, ružnih ptica vrtelo se nad površinom vode, koja se jedva pomerala.

Kao da je predosetio da nešto nije u redu, Moris se okrenuo i video kako Džon Robins uzima pušku.

— Nemojte pucati, Robins — rekao mu je oštro. — Ni ovo što radimo nije pametno, a pucanje i obraćanje pažnje na sebe, nije ništa drugo nego samoubistvo sa predumišljajem.

Robins je ipak razmišljao nekoliko trenutaka pre nego što je spustio cev puške.

Poteravši konja u kas, Moris se zaleteo prema mestu gde su se lešinari spuštali, gde je bio centar njihovog interesa.

Topot konjskih kopita bio je dovoljan da ptice uzmaknu, bar toliko da se vidi oko čega se okupljaju.

Pred Morisom se pojavila ružna slika.

Dva tela su plutala u vodi, jedno do drugog. Otkinuta suva grana vi-

rila je iz vode. Leševi su zapeli o nju i tako se zaustavili.

Moris je odmah video da su to Apači. Tanka, široka kožna odela bila su pocepana, iskidana. Na poderanim mestima pojavila se tamna, pomodrela koža.

Tauzer je doterao svog konja do Morisovog. Napravio je gadljivu grimasu zbog oštrog zadaha truljenja, koji se širio daleko u krug.

— Apači, ha? — upitao je, ne pokazujući nameru da bliže priđe leševima.

— Da, odavno plove Pekosom...

— Mislim da sve dublje upadamo u probleme, prijatelju — promrmljao je Tauzer i tim rečima dodao ceo rafal sočnih psovki.

Moris je bio ubeđen da upada u neprilike. Okrenuo je konja i prišao strancima, koji su zastali desetak koraka iza njega. Po njihovim hladnim licima video je da su i oni videli o čemu je reč.

— Dva apačka leša — rekao je, zaustavivši konja uz jednopreg. — Ako vam je zadovoljena znatiželja, da li bismo mogli krenuti dalje?

Morisove reči nisu krile nezadovoljstvo i drsku zajedljivost. Oboje stranaca prećutali su njegove reči.

— Moris, sačekaj me, imam problema — rekao je Tauzer i pokazao rukom na stomak, kao na zlog i nemilosrdnog protivnika.

Pogled na Tauzerova pogrbljena leđa, dok je jurio niz Pekos, da pronađe dobar zaklon, popravio je Morisovo raspoloženje.

Izvadio je duvankesu i savio cigaretu. Odbio je nekoliko mirisnih dimova i zadovoljno gledao put severa, u pravcu kojim će nastaviti jahanje.

Na krštanje lešinara više se nije obazirao.

— Zar nemamo toliko vremena da zakopamo tela? — upitala je gospođa Dejk, prekinuvši tišinu.

— Nemamo, gospodo — tiho je rekao Moris, gledajući mutnu vodu reke. — Moj ugovor sa vojskom ističe kroz šest dana. Ako vi nastavite ovako gurati nos u svaki tuđ problem na koji naiđemo, ja ću se morati obavezati na sledećih šest godina, da bih vas doveo do Hobsa.

— Gospodine, obratite pažnju na svoje reči — opasno tihim glasom upozorio ga je Robins. — Isuviše ste drski!

Džon Robins je uspravno sedeo u sedlu, kao da leđa ne može ni prst povinuti, da mu bude udobnije. No, svoje preteće reči nije potkrepio nikakvom konkretnijom kretnjom.

— Kažeš da sam drzak? — nasmešio se Moris, preko ramena pogledavši krupnog istočnjaka.

Robins je shvatio da ga Moris izaziva, pa ništa nije odgovorio. Tupo je gledao pred sebe.

— Čuješ li me, debeli? — hteo je Moris isterati stvar do kraja, ni sam ne znajući zašto izaziva brkajliju.

— Gospodine kapetane, ponašajte se pristojno! — opomenula ga je gospođa Dejk.

Zabrinutim pogledom lepotica je prešla preko lica svog pratioca, kao da ga istovremeno opominje i moli da ne reaguje na Morisove provokacije.

Lepo, bledo lice, postajalo je još lepše kada bi se ljutila. Na leševe napadnute lešinarima gledala je mirno, kao da je navikla na takve krvave, nemile prizore. No, prepirka oko pristojnog ponašanja dobro ju je uzbudila.

Moris joj se nasmejao u lice, tuđim, neprirodnim smehom.

Bio je besan na sve ljude takvog kova. Svakakvih karaktera je video

živeći tu, na granici, i nikada se nije uspeo navići na one koji vole glumiti dobrotu i plemenitost.

Gospođa je brinula da li će se leševi pokopati, a ni jednom rečju nije pitala ko bi mogao biti ubica tih ljudi.

Tauzerov povratak obradovao je Morisa.

— Idemo — rekao je Mo Moris, ne dozvolivši strancima ni da više razmišljaju o ukopavanju leševa.

Taj događaj nije ozbiljnije poremetio Morisove planove. Izgubljeno vreme ne bi trebalo biti problem. Kroz nekoliko minuta opet su bili na onom puteljku koji je vodio još severnije, još dalje od Pekosa.

Kako se Džon Robins nije odvajao od jednoprega, kojim je upravljala njegova štićenica, Tauzer i Moris imali su dovoljno vremena da nesmetano razgovaraju.

— Jesi li primetio da su leševi skalpirani? — upitao je Tauzer prijatelja.

— Da... To me i zbunilo...

— Pobuna Gadelijevog plemena ne bi trebala imati veze sa ovim leševima — naglas je razmišljao Tauzer. — Ovde nema jogunastih plemena, osim Manolinog.

— Manola je miran — promrmljao je Moris, znajući da činjenice od pre jednog minuta ne moraju više biti istinite, kada su u pitanju Apači. — Naše je da pazimo na pojedine skupine crvenokožnih bandita. Nadajmo se da do Hobsa nećemo naleteti na njih.

— Samo, nije mi jasno kome trebaju apački skalpovi? — jedva razgovetno promrmljao je Tauzer. — Sećam se vremena kada je bio otvoren lov na Indijance. Ne bih voleo da se to vreme vrati.

— Možda su u pitanju samo međusobne čarke Navaho plemena — rekao je Moris, ne polažući mnogo na te nade.

Neko vreme su jahali u tišini.

Znoj im se slivao niz lica. Tela su im bila odvikla od dugog jahanja, pa su obojica imali osećaj da su im sve kosti ispretumbane.

— Ubiću ga! — procedio je Tauzer kroz zube, no to nije promaklo Morisu.

— Koga? — nije razumeo kapetan.

— Ubiću onog ludog šefa kuhinje! — iskreno je rekao Tauzer. — Samo mi je trebala ta muka. Osim jahanja po vrelom suncu, sada mi se stomak prevrće, kao da sam poludeo. Nego, čudi me kako se ti dobro držiš, kao da nisi otrovan...

Moris je odmah spustio pogled na zemlju.

— Trpim i ja... — procedio je toliko tiho da nije znao je li ga Tauzer uopšte i čuo.

6

Dvoje istočnjaka pokazali su se kao izdržljivi, čvrsti putnici, kao da su navikli na višesatna putovanja po paklenoj vrućini.

Racionalno su trošili vodu, a odmor nisu tražili. Unatoč neobičnoj teškoj, tamnoj i neprikladnoj odeći, znojili su se mnogo manje od dvojice vojnika.

Moris je dozvolio predah tek kada je žarka sunčana kugla dostigla krajnju gornju tačku.

Već su bili pristigli u stenoviti predeo prerije. Kameni bregovi nisu bili visoki, niti su pružali pogodne zaklone od sunčanih zraka, ali i to malo senki bilo je mnogo bolje nego li, kao dlan gola, pustinja.

Gospođa Dejk je poterala jednoprega u najpogodniju hladovinu, koja nije bila daleko od puteljka kojim

su se kretali. Moris i Tauzer odjahali su još stotinjak koraka dublje u lavirint stenovitih bregova, koji su se unedogled odužili, namreškani poput talasa. Džon Robins je ostao uz ženu.

Ne mareći što se nalaze u preriji, okruženi samo stenjem i suvim vazduhom, Robins je poštovao ustaljeni ceremonijal.

Ponudio je ruku gospođi, da joj olakša silazak iz kola. Ona je prihvatila ruku i oprezno skočila na neravno, stenovito tlo.

Nije još stigla ni razvezati maramu, da osveži lice vodom, kada im je prišao Tauzer.

Narednik je bio sav izmoren od jahanja i bolesti koja mu je grizla utrobu. Nervozno je priterao konja u hladovinu i odmah pokazao gospođi da seda nazad u kola.

— Idemo dalje, gospođo — rekao je, vidno uzbuđen. — Požurite, molim vas.

— Šta se dogodilo? — odmah je upitao Robins, izvukavši pušku. — Gde je kapetan?

— Moris je nekoliko stotina metara dole, uz put — nervozno je rekao Tauzer. — Vrlo je važno da požurite. Uskoro ćemo naći bolje mesto za odmor. Osim toga, ni ja ne znam šta je Moris naumio.

Robins je hteo već nešto novo upitati, no gospođa Dejk se pokazala razumnijom od njega.

Hitrim pokretima, kao da je odmorna i sveža, skočila je nazad u kola, zapovedničkim pokretom glave pokazala je svom pratiocu da ne dangubi, pa je uzdama udarila konja, poteravši ga opet na sunce.

Tauzer se samo nasmešio lepotici.

No, nije imao vremena za uživanje. Podbo je konja i obišao jednopreg, žureći prema mestu na kojem ga je čekao Moris.

Kapetanovu tamnu figuru videli su na vrhu jedne visoko uzdignute stene.

Moris je ukočeno stajao, raskoračivši noge zbog stabilnijeg položaja tela. Dugačkim, vojnim durbinom promatrao je nešto što mu je zaokupilo svu pažnju. Tek kada su se njegovi saputnici zaustavili pod stenom na kojoj je stajao, on je prestao osmatrati okolinu.

Svisoka je pogledao začuđena lica svojih saputnika. Bez reči, sa oznojenim izrazom lica, sišao je sa stene. Iz duboke, tamne senke u dnu stene, izveo je konja i priveo ga jednopregu.

Ne obraćajući pažnju na upitne poglede, sporim pokretima, kao da ima beskrajno mnogo vremena, spremio je durbin nazad u bisage i pripalio cigaretu.

— Šta si video? — prvi se oglasio Tauzer, ne izdržavši ćutanje.

On je nervoznim pokretima, rukavom otirao znoj sa lica. Morisovo ćutanje sve više ga je ljutilo.

— Dole, niže puta, čeka nas grupa Apača — mirno je rekao Moris, s velikim interesovanjem promatrajući plavičasti kolut dima koji se u mestu vrteo u suvom vazduhu.

Tauzer je glasno prokleo.

No, njegov bes se sveo samo na to da dobaci ljutit pogled prema severo-istoku, kamo je put vodio.

— Samo su nam oni trebali — promrmljao je, svejednako proklinjući i zlu sreću i pukovnika Pilburga, narednika Starka, kao i sve dosadne profesore, koji vole švrljati tamo gde im nije mesto.

Lepa gospođa Dejk razmenila je dug pogled sa svojim pratiocem.

Džon Robins je oprezno pogledom prešao preko golih, suncem isprženih stena. U osenčanim udubinama nije mogao videti ništa, samo

kamen, pesak i ponegde žuti kostur sasušenog stabalca manioke.

Nakon što je uzaludno odmerio okolinu, Robinsov pogled se zaustavio na Morisovom mirnom licu.

Kapetan nije obraćao pažnju na stranca. Mirno je uzeo čuturu sa vodom, izvadio cigaretu iz usana i otpio nekoliko gutljaja.

Robins je sačekao da Moris vrati čuturu na mesto.

— Gospodine kapetane, da li su ti Indijanci opasni po nas? — upitao je, a u glasu mu nije bilo pređašnje smirenosti. — Hoće li nas napasti?

Moris je slegnuo ramenima.

Krajičkom oka pogledao je u široko Tauzerovo lice. Video je da narednik razume o kakvoj igri je reč.

— Imate li ovde brašna, suvog mesa ili kakvih drugih potrepština? — upitao je Moris gospođu Dejk i prišao jednopregu.

Žena se zbunila.

Promatrala je kako Moris prevrće po stvarima koje je nosila na kolima. Iako je htela protestovati, verovala je da oficir ima dobar razlog da tako postupa.

Moris je pronašao dva poveća džaka brašna. Zadovoljno je potapšao jedan. Ni ne obraćajući pažnju na dvoje stranaca, okrenuo se prema Tauzeru.

— Hoće li biti dosta? — upitao je prijatelja.

— Nadajmo se — promrmljao je Tauzer; na kojem se nije videla ni senka Morisove hladnokrvnosti.

— To brašno je nama potrebno, gospodine — hladno je rekao Robins, a ruka mu se spustila na kundak puške.

Moris je sporo, kao s dosadom, podigao pogled prema snažnom brkajliji, koji je sedeo na svom punokrvnom konju. Kada su im se susreli pogledi, Moris se nasmešio.

— A, osim brašna, da li vam je potrebna i glava? — upitao ga je tihim, prijateljskim glasom.

Robins ga nije razumeo.

— Oni Apači dole, oni sede uz vatricu i čekaju da mi naiđemo — počeo je objašnjavati Moris. — Naša jedina šansa nalazi se u tome da ih odobrovoljimo poklonima. Ako nam to ne pođe za rukom, bolje da nas nema.

Ćutanje je dugo potrajalo.

Dok su Morisove reči poput jeke dobovale po glavama dvoje istočnjaka, on je mirno ispljunuo pikavac i vrhom čizme nabacio malo prašine na njega.

— Zar ih ne možemo izbeći? — upitala je Katarina Dejk.

— Ne možemo, gospođo — hladno je odgovorio Moris. — Uostalom, mogli bismo pokušati, no ne verujem da bi nas oni tek tako pustili.

— Možda nas neće primetiti...

— Gospođo, oni su nas već odavno primetili — rekao je Moris i skočio u sedlo. — Da nije tako ne bi zaseli na pola puta. Tamo su njih šestorica, a ja vas uveravam da nas bar još toliko ovog časa promatra. Ako pokušamo skrenuti, samo ćemo im dati povoda da nas napadnu, a to ni vi ne želite, zar ne?

Na Morisove reči niko ništa nije rekao.

Robins se još jednom osvrnuo oko sebe, kao da se želi uveriti da li ga ko promatra. Naravno, ni ovog puta nije primetio ništa sumnjivo među golim stenama.

Ipak, bez reči prigovora, krenuo je za Morisom.

Moris i Tauzer su jahali napred, uporedo, jedan do drugoga. Nekoliko koraka iza njih jednopregom je

upravljala lepa Katarina Dejk, zadovoljna što su zašli na stenovito tlo, pa nema dosadne, lepljive prašine, koja joj je ispunila sve pore kože.

— Jesi li prepoznao nekoga od tih Apača? — upitao je Tauzer, gledajući pred sebe.

— Ne. Mislim da su iz Manolinog plemena, ali nisam siguran — promrmljao je Moris. — Ne verujem da je reč o nekoj velikoj grupi. Iako vrte nešto na ražnju, nisu to samo lovci. Ponašaju se sasvim slobodno, sigurno.

— Na svom su tlu — primetio je Tauzer. — Biće gadno ako znaju za onu dvojicu skalpiranih momaka u Pekosu...

— Videćemo...

Mali puteljak gotovo se izgubio i moglo ga je pratiti samo oko iskusnog vodiča, koji taj put poznaje. Moris je već nekoliko puta, u srećnijim vremenima, prolazio tim putem za Hobs. No, sada se nije morao naprezati da prati puteljak.

Iznad kvrgavih, neravnih vrhova stenovitih bregova, dizao se tanak, jedva primetan stub dima. Kako nije bilo ni daška vetra, dim se dizao pravo prema nebu, gubeći se tek visoko u nebesnom plavetnilu.

Indijanci su se pojavili iznenada, skoro tridesetak koraka od njih.

Moris je prvi obišao jednu izbočenu stenu. Još pre nego što je primetio Apače, u nosnicama je osetio miris dima.

Odmah je usporio hod konja.

Indijanci su stajali oko vatre. Konji im se nisu videli, skriveni negde u hladovini. Naravno da su odavno čuli topot kopita po kamenitom tlu, no oružje im je mirno stajalo oslonjeno uz obližnje stenje.

Tek kada se Morisova grupa približila na nekoliko koraka od vatre, Apači su prekinuli sa poslom oko održavanja plamena.

Moris je rukom pokazao gospođi Dejk da zaustavi konje. Mirno, kao da mu ne preti nikakva opasnost, oslonio se obema rukama o jabuku sedla i malo se nagnuo napred.

Pogledom je prešao preko lica Indijanaca.

Ništa nije mogao iz njih odgonetnuti. Te ledene, železne maske mogle su značiti i dobro i loše, istom merom. Ni jedan pokret nije govorio jesu li ti ljudi raspoloženi da ih prihvate kao prijatelje, ili se već spremaju da ih pobiju.

Moris je podigao desni dlan u visinu ramena. Svo vreme je pokušavao na licu zadržati hladan izraz, da prikrije strah, koji je poput burgije svrdlao mozgom.

— Dolazimo u miru — progovorio je suvim, grubim glasom.

Njegove reči jadno su zazvučale u mukloj tišini stenovitih bregova.

Moris nije ni pokušao otkriti gde se nalaze ostali Apači. Dobro je znao da svaki neoprezan pokret može biti njihova smrtna presuda. Ni jednog od ovih crvenokožaca nije poznavao, iako je često dolazio u kontakte sa Apačima.

— Ovo je zemlja Apača — konačno je progovorio jedan od Indijanaca.

Bio je to čvrst, snažan mladić. Već tih nekoliko reči jasno je pokazivalo da govori sa španskim naglaskom, kao i većina Indijanaca iz Navaho plemena, koja su često šetala preko meksičke granice.

— Ja znam da je ovo zemlja Apača — mirno je rekao Moris, znajući da Indijančeve reči mogu značiti mogućnost kompromisa, ali i ne moraju.

— Ja ove ljude vodim za Hobs. Mi smo znali da smo na apačkom teri-

toriju i da možemo naići na Apače, ali se nismo plašili. Dolazimo u miru, a takvi putnici nisu protivnici crvenim ljudima.

Na Apačevom licu nije se videlo kakav su utisak ostavile Morisove reči. On je neko vreme nemo promatrao kapetana, kao da procenjuje da li može verovati tom čoveku.

— Apači ne žele bele ljude — progovorio je Indijanac tiho, kako je i do sada govorio. — Vi ne donosite ništa dobro mom narodu.

Moris je ćutao.

Odavno je shvatio da su takve reči sasvim istinite. Nikada ih nije pobijao, pogotovo ne u ovakvim situacijama.

— Mi dolazimo u miru — ponovio je Moris. — Da nije tako, ne bi rizikovali da krenemo ovim putem. Ja znam da ovde živi pleme čiji je poglavica Manola. Ako ste vi njegovi ratnici, možete mu dati neke poklone koje smo mu poneli.

Nakon Morisovih reči opet je usledilo ćutanje.

Pominjanje Manole nije iznenadilo Indijance, niti je Morisu poboljšalo nade.

On je, tokom svog vojskovanja, nekoliko puta imao prilike susresti se sa tim poznatim Apačem, ali nikada ni reči nisu progovorili jedan drugome.

— Ti poznaš Manolu? — upitao je Indijanac, koraknuvši bliže Morisu.

Moris je klimnuo glavom.

— Poznam ga kao poštenog ratnika, koji zna razlikovati prijatelja od protivnika — rekao je i ućutao.

Bilo mu je jasno da su njihovi životi u rukama ovih Indijanaca i da im preostaje samo da se pouzdaju u njihovu dobru volju.

Više predosećajući nego osetilima, Moris je primetio kako se nešto pomerilo na njegovoj desnoj strani.

Pogledom je kliznuo preko visoke stene, čija je senka zatvarala put za Hobs.

Kao srastao za stenu, u žutom kožnom odelu, sa jarko crvenom maramom oko čela, stajao je Apač, držeći pušku u rukama.

No, cev oružja gledala je u tlo.

Ni tog Apača Moris nije poznavao. Ipak, odmah je poverovao da je to vođa ove grupe. Čovek se brzim, spretnim pokretima spustio sa stene, ni jednom se ne pridržavši rukom za stenu, što bi uspelo samo odlično razgibanom čoveku.

Bez reči, tih poput senke, Indijanac je prišao kapetanu Morisu.

— Ja te poznam! — rekao je glasno, odsečenim tonom. — Video sam te u tvrđavi La Gvarda. Moj brat Betis misli da ti ne govoriš dvostrukim jezikom.

Ova pohvala skinula je pola tereta sa Morisovog srca.

— Ja ne poznam Apača sa tim imenom — rekao je tiho, kao da nije ni očekivao drugačiji rasplet. — Za njega sam samo čuo, isto kao i za mnoge druge ratnike Navaho naroda.

— Ja sam Viruha — rekao je Indijanac. — Mislim da ni moj poglavica Manola neće imati ništa protiv ako ti poverujem.

Moris je klimnuo glavom.

Kada mu je Apač pokazao rukom da sjaše, Moris je čuo kako se kotrlja kamenje, koje se bilo nagomilalo na njegovo prestrašeno srce.

Skočio je iz sedla i stao pred Viruhu.

Indijanac nije bio visok, ali je poput većine crvenokožaca imao snažno, mišićavo, razvijeno telo. Na tamnom licu videle su se prve duboke bore, a krupne, kao gar crne oči

imale su još uvek dovoljno žara da zastraše neprijatelja i ohrabre prijatelje.

Indijanac je pružio ruku Morisu.

— Sedi uz moju vatru — pozvao ga je i pokazao mu da priđe ostalim Indijancima.

Moris se prvo okrenuo i pozvao svoje štićenike. Odmah je primetio još četvoricu Apača, koji su do tada stajali u zaklonima, sa oružjem spremnim za paljbu.

Prepustivši konja Tauzeru, Moris je prišao jednopregu.

— Gospođo, ni jednom rečju nemojte se uplitati u razgovor — rekao je lepotici, uz koju je stajao njen verni pratilac. — Ovi ljudi možda nemaju gospodske manire, ali su lako uvredljivi. Što god ja kažem i uradim, vi prećutite. Razumete li?

Ne čekajući da mu stranci odgovore, Moris se okrenuo i prišao kolima. Odmah je uhvatio vreću sa brašnom. Napregnuo je svu preostalu snagu, zabacio džak na rame i poneo ga do vatre.

Spustio je džak do iseckanog mesa, spremnog za pečenje na žaru.

— Nije mnogo — rekao je tiho, gledajući u Viruhu.

Indijanac ništa nije rekao. Pokazao je Morisu da se smesti u prijatnu senku.

Moris je promatrao kako dvoje istočnjaka izvode čitav obred oko osvežavanja vodom.

Robins je pomogao gospođi da se reši marame i još nekoliko odevnih predmeta, čija se svrha nije mogla shvatiti. Poslušno, već uvežban, iz čuture joj je ulevao vodu u dlanove, da ona osveži usnice i lice. Hladnom vodom namočio joj je maramicu za brisanje znoja. U duboku senku stene postavio je jedno ćebe, da žena sedne. Tek kada je završio sa svim tim, Robins je uzeo timariti konje.

Tauzer je iz kola doneo jednu bačvicu sa sušenim mesom, stavio ju do brašna i prstom pokazao Morisu na stomak. Mrmljajući nešto, nestao je među stenama, praćen strogim pogledima stražara.

Moris je izvadio duvankesu i smotao dve cigarete. Ponudio je Viruhu, pa su obojica zapalili.

Dugo su ćutali, prepušteni svako svojim mislima.

Moris je promatrao meso koje su Apači pekli. Nekoliko još krvavih komada bilo je nataknuto na suv prut. Iako nije bio iskusan lovac, Moris je odmah prepoznao da meso potiče od pume, ili neke slične zveri.

Leto je sušilo reke i pustošilo ionako siromašna lovišta. U takvim vremenima ne bira se hrana. Apački lovci su znali da pumino meso može poslužiti tek toliko da se zavara glad.

— Koliko ćete se zadržati ovde? — upitao je Viruha kapetana.

— Hteli smo samo predahnuti — rekao je Moris. — Moj zadatak je da ovo dvoje ljudi dovedem do Hobsa. Ne bih želeo putovati noću. Loše se stvari događaju, ovde na granici. — govorio je kapetan Mo Moris, opušteno se naslonivši na hladnu stenu, kao da sedi u nekakvom ugodnom salunu.

— Beli ljudi sve više udaraju na Apače — govorio je Viruha, gledajući u užareni vrh cigarete, koju je držao između palca i kažiprsta.

— Video sam leševe u reci — promrmljao je Moris, znajući da Viruha zna i to.

— Da... — uzdahnuo je Viruha, a pogled mu je čudno zasjao. — Ti ratnici su iz Manolinog plemena. Ubijeni su pre nekoliko dana. Apači još uvek miruju, ali neće dugo.

Moris je ćutao.

Znao je da Indijanac govori samo delić od celokupne istine. Ipak, bio je zadovoljan raspletom događaja. Već sama pomisao na ono šta mu se moglo dogoditi da mu Apači nisu poverovali, opet mu je budila stravičan strah.

— Grupa belih ljudi donela je smrt u ovaj kraj — nastavio je govoriti Viruha. — Dugo su se zadržali u ovim brežuljcima. Postavljali su zamke Apačima, kao da smo zveri. Onu dvojicu su uhvatili. Umrli su u mukama. Manola je zbog toga besan, vrlo besan.

— Šta je sa tvojim plemenom? — upitao je Moris iako je mogao pretpostaviti da odgovor neće biti veseo.

Tako je i bilo.

Viruha je pognute glave dugo ćutao. Cigareta mu je dogorela do prstiju i on ju je gurnuo u prašinu.

— Nije dobro — rekao je, a u glasu mu se nisu mogli razaznati nikakvi osećaji. — Bežimo. U Sakramentu se sprema rat. Doveo sam svoje pleme ovamo, ali ni tu nije bolje.

Dugo su ćutali.

Senke su postajale sve duže.

Indijanci su skinuli i podelili komade mesa među sobom. Jedan mladić je doneo na nož nabodeni komad i dao ga Morisu.

Kapetan je ustao i sa noža skinuo vruće meso. Tek kada mu je nosnice dotakao topao miris pečenja, osetio je koliko je gladan.

— Noćas možete noćiti u mom logoru — ponudio mu je Viruha i bez reči, ne čekajući odgovor, otišao među svoje saplemenike.

7

Sumrak se tek počeo spuštati kada su stigli u logor Viruhinog plemena.

Na maloj cistini, između nekoliko većih bregova, Apači su podigli dvadesetak šatora, po kojima se videlo da neće biti dugog veka.

Lavež pasa bio je jedini zvuk života u naseobini. Dve-tri vatre, koje su se mogle primetiti, nisu gorele plamenom. Gotovo pusto selo govorilo je da su većina muškaraca raspoređeni unaokolo, da onemoguće prilazak nezvanim gostima.

Povratak poglavice i dolazak četvero belaca izazvao je veliko zanimanje.

Žene su se odnekud pojavile i okupile u veliku grupu. Tek poneka izgovorena reč još većma je naglašavala neveselo raspoloženje. Goludrava deca nemo su, poput odraslih ljudi, gledala neobičnu grupu koja je ušla u logor.

Moris je jahao s jedne, a Robins sa druge strane jednoprega.

Kada su došli u sredinu logora, Viruha je pokazao rukom gde da ostave kola i konje.

Belcima gotovo nikakva pažnja nije posvećena. Žene i deca prišli su ratnicima i u tišini počeli im pomagati oko konja. Topot kopita i sve mirniji lavež pasa povremeno bi nadjačala neka glasna, oštra reč.

Tauzer i Robins pobrinuli su se za konje.

Moris nije pomogao gospođi Dejk, dok je silazila iz kola. Pokazao joj je da siđe i mirno stao pripaljivati cigaretu, promatrajući apačko selo.

Žena je skočila do njega i skoro se saplela.

Klecnulo joj je koleno i bila bi pala, da se nije pridržala Morisu za ruku.

Kao da se postidela svoje nespretnosti, odmah je počela popravljati nabore na haljinama, brišući s njih prašinu. Krišom, misleći da ju Mo-

ris ne promatra, dotaknula je koleno koje joj je klecnulo.

— Ozledili ste se? — upitao ju je Moris, svijajući novu cigaretu, jer mu je prva ispala, kada ga je devojka potegla za ruku.

Žena je uspravila svoje zgodno telo i oštrim pogledom odmerila Morisa, kao da od njega opet očekuje podsmejavanje i zajedljiva dobacivanja.

— Sve je u redu — rekla je hladnim glasom. — Izvinite što sam se pridržala o vašu ruku. Nisam htela...

— Trebali biste to češće činiti — posavetovao ju je Moris.

Gospođa Katarina Dejk nije imala sluha za takve šale. Na licu joj se odmah pojavio prezriv izraz, koji je još više uveseljavao Morisa. Dama je već htela koraknuti, da ode od nekulturnog oficira, ali je odmah zbunjeno zastala, kao da se trgla iz sna.

Njenog robusnog pratioca nigde nije bilo, a svuda uokolo kretali su se Indijanci, pripremajući logor za predstojeću noć.

Ženin pogled opet je dolutao do Morisovog lica.

Pretvarajući se da ženinu nameru za odlaskom nije ni primetio, Moris se ravnodušno leđima oslonio o kola i prepustio mirnom promatranju crvenila sa zapada.

Osetivši ženin pogled, Moris se okrenuo i nasmešio.

— Lepo, zar ne? — rekao je.

Večernje senke sasvim su progutale oblike kamenih bregova. Izdvajali su se još samo stenoviti tornjevi, čije konture su izgledale poput ispruženih ruku kojima zemlja pokušava dohvatiti oblake.

— Bilo bi još lepše da nema ove sirotinje — promrmljao je Moris i glavom pokazao na Indijance.

Katarina Dejk ga nije razumela. Upitno je podigla obrve, promatrajući kapetanovo ozbiljno, markantno lice.

— Jeste li ikada promatrali kako živi ovaj narod, gospođo? — upitao ju je Moris, i dalje promatrajući jednog Apača kako pokušava povezati dva sasušena komada kože.

— Nikada nisam bila u jednom indijanskom selu, ali...

— Ali, čuli ste iz priča, zar ne? — grubo je Moris prekinuo njene reči.

Njegov oštri, duboki glas jasno je govorio kako te reči imaju čvrstu podlogu, kako ih nije vetar doneo. S Morisovog lica ništa se nije moglo pročitati, ali u glasu su brujali njegovi iskreni osećaji.

— Pustite priče, gospođo — rekao je Moris. — Promatrajte kako ovi ljudi umiru. Promatrajte ih. Ubijamo ih mi; vi i ja. Oni to znaju a ponudili su nas hranom i pićem. Pružiće nam zaštitu, a ni sami je nemaju.

Moris je naglo prekinuo svoje reči.

Kao da mu se ogadilo razmišljati o tome, pljunuo je u prašinu i hitro počeo prevrtati po džepovima, tražeći palidrvce da upali cigaretu, koja se ugasila.

Njegove reči su ostavile značajan utisak na Katarinu Dejk.

Ona ga je još neko vreme promatrala, a onda se naglo okrenula, shvativši da joj je on rekao i mnogo više nego što je hteo.

Gospođa je uhvatila svoje suknje i podigla ih do kolena, kako bi mogla preći prašinu i prići kolima. Kako bi nečim zaposlila ruke počela je preturati po jednopregu.

No, osetila je da ju neko promatra.

Pet-šest koraka od kola, kao iz zemlje nikao, stajao je jedan mali Indijanac.

Dečak je bio potpuno gol. Oko ruke je imao uvezanu vrpcu, kako je video da ratnici nose amajlije. Crna, slepljena kosa, u pramenovima je padala niz okruglo lice, na kome se sitne, crne oči gotovo nisu ni videle.

Mali Apač je ruke prekrstio na leđima i tako zamišljeno, nepomično stajao i promatrao lepu belu ženu.

Mlada žena se zbunila pred tim dečakom.

Dobacila je brz pogled Morisu, ali on se pretvarao kao da sve to ne primećuje.

Kako ju je dečak netremice promatrao, gospođa Dejk se nije odmah snašla. Morisove reči su je zbunile, a dečakova pojava potpuno smela.

Ipak, brzo se pribrala.

Odnekud je iz haljina izvukla mali nožić. Njime je otvorila jednu od bačvica sa suvim mesom. Neobično spretno je odvojila jedan dobar komad šunke i stavila ga na dlan.

Nož je ostavila na bačvi, pa je zakoraknula prema dečaku.

Polako, kao da prilazi zveri, došla je do malog Indijanca i pružila mu meso na dlanu.

Dečak se zbunio.

Pogled mu je odjednom oživeo. Očima je prvo ocenio komad šunke, a zatim ženino nasmešeno lice. Omlohavele ruke opustile su mu se uz telo.

Nekoliko trenutaka kao da se nećkao šta da učini.

— Uzmi, mali — ponudila mu je gospođa Dejk.

No, mališan je pljunuo na njen poklon, okrenuo se i otrčao u logor.

Katarina Dejk se osećala kao da joj je neko opalio šamar.

Naglo se ispravila i tupo zagledala u šunku na dlanu. Nije znala šta da radi sa tim mesom. Zbunjeno je gledala u mesto na kome je dečak stajao, kao da se želi uveriti da joj se sve to samo učinilo.

Ruka joj je zadrhtala i meso je palo na zemlju.

Moris je nezadovoljno opsovao sreću, koja mu je podarila ovu saputnicu. Ipak, koraknuo je bliže ženi. Učinio je to dovoljno brzo da je prihvati u naručje, pre nego što je počela vrištati.

A, Katarina Dejk je zaista htela jaukati.

Potresena tim događajem, zarila je lice u Morisove grudi. Obema šakama stegla je njegovu košulju. Celim telom je drhtala. Suze nije mogla, a nije ni htela zaustaviti.

Ne znajući šta će sa njom, Moris ju je nežno obgrlio, ponudivši joj rame za plakanje. Iako je silno želeo, nije imao hrabrosti da ju pomiluje po kosi, a pogotovo da je poljubi.

No, lepa dama se brzo smirila.

Promrmljala je nekoliko nerazumljivih reči i odmaknula se iz Morisovog zagrljaja.

Hitrim pokretima podesila je svoju odeću i žutu, svilenu maramu. Obrisala je oči i pognula glavu, kao da se stidi svojih osećaja.

Kroz polutamu Moris je mogao tek naslutiti rumenilo na njenim obrazima. O, mnogo bi on dao da je mogao u tim večito hladnim očima videti crveni trag suza.

No, gospođa se okrenula, dohvatila kobni komad mesa sa zemlje i brzim koracima otišla nešto petljati s druge strane kola.

*

Noćna svežina brzo je ohladila stene.

Koliko je preko dana bilo nesnosno vruće, tako je noć bila hladna. Ipak, gotovo polovina Apača ostala je budna do duboko u noć. Osim stražara, koji su se stalno menjali, uz vatru su ostali sedeti Moris, Tauzer, Viruha i dvojica staraca.

Unatoč tome što je bila shrvana umorom, lepa Katarina Dejk imala je dovoljno snage da napravi čitavu galamu, jer nije želela spavati u istom šatoru sa muškarcima.

Na kraju, kad je Viruha, iako nije razumeo ženine razloge, dao i drugi šator gostima, gospođa se osvežila i oprala, koliko su joj prilike dozvoljavale, pa je otišla na zasluženi počinak.

Robins nije pokazao želju da kontaktira sa Apačima. Svo vreme držao je oružje blizu sebe, nepoverljivo promatrajući čak i dve starice, kada su mu donele jelo.

U logoru je gorela samo jedna velika vatra.

Moris je poznavao indijanske običaje, ali ih nije mnogo voleo. Sedenje do dugo u noć; pogotovo ako nema golišavih devojaka i pića; brzo ga je umaralo i isisavalo mu svu snagu.

No, miris suvog, indijanskog duvana dobro mu je prijao.

Iako nije imao razloga da sumnja u Viruhino prijateljstvo, Moris se plašio svake svoje reči, da ga Indijanci ne bi pogrešno razumeli, pa okrenuli ćurak naopako.

— Imam loše vesti — rekao je Viruha, kada su već izdimili pola lule duvana.

Morisu je zastao dah u grudima.

— Isti oni belci uhvatili su još jednog Apača — govorio je poglavica malog apačkog plemena. — Mučili su ga dok nije umro. Manola više neće čekati. Rat može svakog časa početi. Put za Hobs uskoro će biti posut krvlju.

— To nisu vojnici učinili? — upitao je Moris, lažno sigurnim glasom.

— Ne, plave bluze nisu ubili Apače — rekao je Viruha. — Ali, oni nisu ništa učinili ni da bi pomogli mom narodu.

Apačeve reči nisu bile ni oštre, ni optužujuće. On je mirno gledao u žar, iz koje se podizala prijatna toplina.

— Manola je čekao da plave bluze zaustave tu grupu ubica — nastavio je Viruha. — Apači ne veruju da će to dočekati. Moj narod zna da se sam mora braniti. Oružjem se mora braniti.

— U mojoj tvrđavi niko ništa ne zna o tim ubistvima — rekao je Moris tiho, ne želeći da mu reči izgledaju kao opravdavanje. — Mi, plave bluze, pokušavamo obezbediti mir na granici. To je teško raditi. Ljudi ne veruju jedni drugima.

— Apači su verovali, dok su imali snage — napomenuo je jedan od staraca i odmah ućutao, nastavljajući da nezainteresirano gleda u vatru.

— Da li ti banditi pljačkaju Apače? — upitao je Moris, setivši se krvoprolića koje je nastalo pre nekoliko godina, kada se pročulo da u apačkom rezervatu ima zlata.

— Ne — odmahnuo je rukom Viruha. — Niko ne zna šta oni hoće. Došli su pre nekoliko dana, ne znam tačno kada. Svakog crvenog čoveka, na kojeg su naišli, mučili su i ubili. Ima ih malo, ali su dobro naoružani i vrlo oprezni. Vođa im je nekakav Dejk! Samo to smo uspeli saznati.

— Dejk? — nije uspeo sakriti svoje iznenađenje Moris.

— Ti ga poznaš?

Moris je prvo zamišljeno klimnuo glavom.

Neko vreme je nemo gledao u vatru. Znao je da Indijanci pomno prate svaki znak na njegovom licu. No, ma koliko razmišljao, nikako nije mogao naći neko pravo objašnjenje, koje bi umirilo Apače.

— Čuo sam za Dejka, ali nisam znao da je ubica — rekao je Moris skoro celu istinu. — Da li ste vi sigurni da se taj čovek zove Dejk?

— Da, dok su oni prolazili ovim bregovima, nekoliko naših ratnika uspelo je prići njihovom logoru — govorio je Viruha. — Beli banditi su svog vođu nazivali imenom: Dejk!

Moris je nezadovoljno vrteo glavom.

— To me iznenađuje — priznao je tihim glasom, setivši se da bi lepa Katarina mogla čuti šta se govori o njenom ocu, pa bi mogla napraviti i kakvu glupost koja bi ih koštala glave. — Možeš li mi opisati tog čoveka? — upitao je poglavicu.

— Dejk je starac. Kosa mu je bela — rekao je Indijanac i zamislio se, kao da ne može naći prave reči da kaže još neke uočljive karakteristike vođe bande. — Da, dok hoda pomaže se prutom — dodao je.

Viruha je s lakoćom govorio engleski jezik, tek ponekad ubacujući španske reči.

— Ja ga nikada nisam video — rekao je istinu Moris. — Tvoje reči ću preneti belim poglavicama. Ni moj narod se ne raduje prolevanju krvi. Te ubice i nemaju naroda. Oni su van zakona i treba ih kazniti. No, vojska još uvek ništa ne zna o ovom slučaju.

— Manola nema više strpljenja — ipak je naglasio Viruha.

— Manola je mudar čovek — mirno je rekao Moris. — On će znati da kazni samo prave krivce. Nevina krv traži osvetu. Danas teče nevina apačka krv. Da to treba prekinuti, to zna i moj narod.

— Govoriš pravim jezikom — rekao je Viruha. — Uvek ćeš biti gost uz moju vatru.

Moris je samo skromno klimnuo glavom.

Dvojica starih Apača su ustali od vatre i otišli.

— Podimo spavati, Tauzeru — pozvao je Moris prijatelja i ustao.

Tek kada se ispravio primetio je koliko se umorio, koliko su ga dnevni napori iscrpeli. Svaki leđni mišić na nagle pokrete odgovarao je bolovima. Noge su mu bile teške, kao da su od olova.

— Video sam šta je naš dečak uradio kada mu je tvoja skvo davala hranu — rekao je šapatom Viruha, prišavši Morisu. — Reci joj da... da su to Apači naučili od belih ljudi...

— Ona to zna — čvrsto je rekao Moris, iskreno sumnjajući u svoje reči.

Viruha je bio zadovoljan Morisovim odgovorom. Podigao je ruku u znak pozdrava i tiho, kao da ni ne hoda po zemlji, već lebdi, nestao je u tami.

— Moris, ja moram... — šapnuo je Tauzer Morisu i opet se uhvatio za stomak.

— Izdrži malo, trebaš mi — rekao je oštro Moris.

Iako je znao da ga Tauzer iznenađeno promatra, željan objašnjenja, Moris je samo prošao pored njega i usput ga povukao za rukav.

Viruha je svojim belim gostima dodelio dva velika šara na rubu logora, u dnu visoke, glatke stene.

Kako je noć bila vedra, puna žute, blede mesečine, Moris i Tauzer nisu dugo tražili svoje šatore.

Oštri noćni vazduh sekao je pluća svojom hladnoćom. Čim su se odmaknuli od vatre, osetili su tu ledenu studen.

— Mo, ne razumem... — govorio je Tauzer šapatom, naprežući se da ne popusti pred napasti koja mu je spopala stomak.

— Ćuti! — presekao je Moris njegove jadikovke.

Kapetan je prišao ulazu u šator. Već je uhvatio zastor, da ga razgrne i uđe unutra, kada mu je strah prostrujao celim telom.

— Stoj! — čuo je oštro Robinsovo upozorenje.

Ukočio se u mestu.

Hteo je odmah početi sa rafalom psovki, ali nije mogao; reči mu nisu htele sići sa usana. No, polako mu se počela krv vraćati u lice, a tihe, isprekidane psovke, potekle su na Robinsov račun.

— Vi ste, kapetane? — upitao je Džon Robins iz unutrašnjosti šatora.

— Da, gospodine Robins — besno je prosiktao Moris. — Hoćete li biti tako dobri da ućutite pre nego što ne podignete na noge baš sve Indijance?

Robins je samo promrmljao nešto nerazgovetno.

— Uđimo, Tauzeru — rekao je Moris i otvorio šatorski ulaz.

— Ali, Moris, ja...

— Ulazi! — oštro je rekao kapetan i povukao Tauzera za sobom.

Unutrašnjost šatora mirisala je na štavljenu kožu. U vazduhu se ipak osećao i prijatan miris skupocenih Robinsovih cigareta.

Moris i Tauzer su sačekali neko vreme na ulazu, ne bi li privikli oči na tamu. Uskoro su sasvim jasno razaznavali tri postavljena ležaja. U jednom je krupni Robins umotao svoje snažno, ali nervozom nagrižено telo.

Moris je prišao istočnjaku.

— Nervozni ste? — rekao je i sa uzdahom seo do njega, kao do starog prijatelja sa kojim voli čavrljati.

Robins je ćutao. Nije imao volje za ponoćni razgovor sa kapetanom. Već se hteo okrenuti na bok, leđima prema Morisu, kada je primetio da ga o slepoočnicu pritiska cev Morisovog revolvera.

— Šta to znači, kapetane? — zbunjeno je promucao stranac, ukočivši se poput pruta.

— To znači da ja ne volim neprilike, gospodine Robins — mirno je šapnuo oficir. — Sada ću lepo poći do vaše gospodarice, da joj poželim ugodne snove. Kako ne želim neprilike, na vas će paziti moj prijatelj Tauzer.

Morisov je tihi glas, unatoč šaljivom tonu, ozbiljno zabrinuo i iznenadio i Robinsa i Tauzera.

— Vi ne znate šta radite! Vi... — hteo je Robins još nešto reći, ali ga je pritisak metala o slepoočnicu odmah ućutkao.

— Tauzeru, pazi na njega — naredio je Morisu. — Ako bude zločest, kazni ga. Lupi ga po glavi, ili ga ubij; svejedno je.

Moris je sačekao da narednik priđe do gospođinog krupnog pratioca. Iako nije mnogo razumeo, narednik je bez pitanja poslušao prijatelja.

— Požuri, Mo — rekao je, kada je Moris već odlazio iz šatora.

Ne obazirući se na njegove probleme, Moris je u dva-tri tiha koraka prišao susednom šatoru. Ne želeći da doživi isto iskustvo kao sa Robinsom, prvo je zastao na ulazu i oslušnuo.

U šatoru je bila tišina, kao da nikoga nema.

Moris je polako, ni ne dišući, otvorio ulaz i ušao u šator. Hitro se maknuo u stranu i čučnuo, da nepomično sačeka dok mu se oči naviknu na tamu.

Polako je počeo razaznavati pojedine predmete u šatoru. Video je o prut obešene Katarinine haljine. U prvi mah se uplašio, ali je onda primetio da je to samo obešena odeća.

Katarina Dejk je spavala.

Slomljena umorom, mirno je disala, ležeći na leđima, s glavom okrenutom prema levom ramenu. Duga, crna kosa, koju je ceo dan ljubomorno skrivala pod maramom, rasplela se i raširila, ističući blešteću belinu njenog predivnog lica.

Moris joj je prišao četveronoške puzajući.

Došavši do nje, izgubio je smelost. Odjednom nije znao šta da čini. U grudima ga je nešto steglo, kao da ga je strah dodirnuti toliku lepotu.

No, onda se setio da se nalazi u apačkom logoru, da je prepušten na milost i nemilost indijanskoj ćudi; a sve to radi ove lepotice, čiju igru nikako nije mogao razumeti.

Čvrstim, nepopustljivim pokretom, stavio je svoj grubi dlan preko njenih usana.

Žena se trgnula celim telom.

Oči su joj uplašeno blesnule a ruke nemoćno poletele u vazduh, ne znajući odakle dolazi opasnost.

Njen otpor nije bio dugog veka. Moris joj je levom, slobodnom rukom pohvatao obe šake i pritisnuo iznad glave, čvrsto je stegnuvši.

— Smirite se, gospođo — prošaputao je pognuvši se nad nju.

Žena se smirila samo za trenutak.

Čim je prepoznala Morisov glas, udvostručenom snagom se trgnula. Uspela je iznenaditi kapetana i osloboditi levu ruku. Njeni oštri, negovani nokti odmah su krenuli ka njegovom licu.

Moris je osetio kako mu se para koža povrh čela. Oštra bol pomutila mu je vid.

— Glupačo! — prosiktao je i desnim dlanom opalio joj šamar, da bi stigao prekriti joj usta pre nego što je jauknula.

Opet joj je obuzdao ruke, a za svaki slučaj, prebacio je i koleno preko njenog stomaka.

— Hoćeš li me slušati, veštice? — siktao je Moris, jedva obuzdavajući bes.

Katarina Dejk ništa nije odgovorila, a ne bi čak i da je mogla. Opustila je telo, priznavši poraz.

— Da li razumeš ovo šta ti govorim? — upitao je Moris šapatom.

Žena je pokušala klimnuti glavom. No, Moris joj nije oslobodio usta.

— Ne tiče me se jesi li se nadala mojoj ili tuđoj poseti. Hoću samo da ti kažem način na koji ćeš sačuvati svoju lepu glavu. Razumeš? — govorio je kapetan mirnijim glasom. — Sutra ćemo već duže porazgovarati o ovoj poseti. Sada je važno da shvatiš samo to da od tebe tražim da se zoveš Katarina Smit. Razumeš? Tvoje pravo prezime više neću da čujem. Kažem, sutra ću ti sve objasniti. Razumeš li me, do vraga!?

Uplašena lepotica brzo je klimnula glavom.

— Slušaj, sada ću ti osloboditi usta — opet je počeo šaputati Moris. — Ako vrisneš, ja ću ti prvi pomoći. Sasuću ti u telo svih šest metaka. Veruj mi, to je mnogo bolje od onoga šta bi ti napravili Apači. Hajde, budi pametna.

Moris je oprezno uklonio ruku sa ženinih usana.

Ona je pucnula jezikom i uzdahnula.

— Hoćete li mi pustiti i ruke? — upitala je šapatom. — Niste baš nežni...

— Biću nežniji... drugi puta... — promrsio je Moris i pustio joj ruke.

Ne dižući se, okrenuo se i prišao izlazu iz šatora. Čuo je kako lepa Katarina podešava pokrivače, pripremajući se da nastavi spavanje, kao da se ništa nije ni dogodilo.

— Laku noć, gospođo Smit — rekao joj je Moris i izašao.

No, Džonu Robinsu nije mogao poželet laku noć.

Pratilac gospođe Dejk, odnosno Smit, ležao je u nesvesti, vezanih ruku.

Ušavši u svoj šator, Morisa je opet, po ko zna koji puta tog dana, oblio hladan znoj. Video je samo jedno telo u šatoru.

— Tauzeru? — prigušenim glasom je pozvao prijatelja. — Tauzeru, prokleti gade, gde si? — izazivao je narednika.

Odmah je prišao tom telu, koje je nepomično ležalo umotano u kožu. Morisa je plašila pomisao da je Robins uspeo savladati Tauzera i ozlediti ga.

Ali, umesto Tauzera, video je ogromnu Robinsovu glavu, sa debelim brkovima koji su prekrivali polovinu lica. Zadovoljno je ustanovio da je čudni istočnjak u nesvesti i da na temenu ima čvorugu veličine krupnijeg orasa.

Moris se nasmejao od srca.

Nije morao dugo lupati glavu da bi se setio kuda se deo njegov bolesni prijatelj Tauzer

8

Nebo na istoku već je bilo obojeno čistom, modrom bojom, ali sunčeva svetlost još se nije mogla probiti do indijanskog logora, skrivenog među kamenim brežuljcima.

Morisa je probudila grupa apačkih mladića koja je konjima otišla po vodu. U stenjaku, gde su bili sakriveni, Apači nisu mogli birati mesto za podizanje logora. Kako je u okolini bio vrlo mali broj izvora, Viruha nije želeo rizikovati da postavi selo na mesto koje bi moglo privući nepoželjne namernike.

No, time nije izbegao sve neprilike. Morao je svakog jutra slati grupu ljudi po zalihe vode.

Tauzer je još spavao kada se Moris iskrao iz šatora.

Telo mu je bilo umorno, kao isprebijano. Kratak san nije ga uspeo potpuno osvežiti.

Oštra jutarnja hladnoća prijala mu je nakon oporog mirisa kože, koji je udisao cele noći. S nekoliko čučnjeva razgibao je svoje iscrpljeno telo.

Prišao je jednopregu, u koji su stavili svu konjsku opremu. Iz svojih bisaga izvukao je čuturu sa vodom. Otpio je nekoliko gutljaja i ostatkom vode zapljusnuo lice.

Hladne kapi prijatno su ga osvežile.

Tek što je zapalio cigaretu i povukao nekoliko dimova, do njega je došao Viruha. Moris mu je smotao jednu cigaretu.

— Kada ćete krenuti? — pitao je Indijanac, gledajući preko stena, u sve svetlije nebo.

— Što pre — odgovorio je Moris. — Nadam se da ćemo u toku dana prevaliti dobar deo puta.

— Hoćeš li uzeti vode od nas?

— Nije potrebno, Viruha. Nama će biti lakše doći do vode, nego tebi.

— Da, ali i ti moraš biti oprezan. Manola još uvek ćuti, ali kada podigne svoj narod, svi ćemo poći za njim — rekao je Indijanac.

Neko vreme su ćutali.

Iz šatora je izašao i Tauzer.

Stari narednik nije izgledao veselo. Tamni kolobari pod očima govorili su o njegovim tegobama, radi kojih nije mogao zaspati cele noći.

Tauzer je samo kratkim pogledom odmerio Morisa i poglavicu, pa je žurno otišao u obližnje stenje.

— Ti znaš put za Hobs? — pitao je Viruha Morisa.

— Da, išao sam tamo nekoliko puta.

— Ja sada idem u lov sa svojim ratnicima. Mi ćemo se još videti — rekao je Indijanac, čvrsto stisnuo Morisovu šaku i otišao.

Nedugo nakon toga, Viruha je odjahao iz sela, praćen jednim tucetom mladića.

Moris nije imao što čekati.

Već se bilo potpuno razdanilo. Apačko selo naglo je oživelo. Lavež pasa i oštre, odrešite reči apačkih žena zabrujale su među šatorima.

Niko od Indijanaca nije obratio pažnju na malu grupu belaca.

Moris i njegovi saputnici izjahali su iz logora a da više ni reči s nikim nisu progovorili.

No, nisu govorili ni među sobom.

Katarina Dejk niti jednim pogledom, pokretom ili rečju nije pokazala da je svesna Morisovog prisustva. Hladna, daleka, ponašala se kao da je preko noći onemela.

I njen pratioc je imao problema.

Osim bola koji mu nije dozvoljavao da se komotnije pokreće — pogotovo da pomera glavu — Robins nije bio zadovoljan što mu je Moris ispraznio oružje, ne želeći da mu pruži ni najmanju mogućnost da napravi kakvu ludost.

Kada su napustili indijanski logor, dugo su u tišini jahali.

Jutarnja svežina je kratko trajala.

Čim su poslednje senke nestale, prerija se pretvorila u pravu pećnicu. Pesak i kamen brzo su se toliko ugrejali da su i sami počeli isijavati toplinu.

Ljudi su se znojili, a svaki sledeći korak iziskivao je dodatni napor. Gledajući umornim očima pravo pred sebe, ili tek do konjskih uveta, nisu ni primetili kada su izašli iz predela kamenih bregova.

Gola i prazna, pred njima se pokazala žuta, suva prerija. Negde daleko, daleko ispred njih čekao ih je mali gradić Hobs. Iza njega nije bilo ničega. Iza Hobsa dolazio je kraj sveta, koji su ljudi prozvali Ljano Estakado.

*

Stoj! — viknuo je odjednom Moris.

Polako, kao da na ramenima podiže silan teret, Moris se ispravio u sedlu. Zabacio je šešir na potiljak i zagledao se ispred sebe.

Ništa nije video.

Tek kada je maramicom obrisao oznojeno lice, pred očima mu se ukazala nevesela slika.

Zemlja je bila potpuno spaljena. Žuti pesak kao da je goreo. Kuda god bi se čovek okrenuo bio je samo pesak i paklena vrućina.

Moris je pogledom prešao preko umornih, oznojenih lica svojih saputnika.

Lepa i hladna gospođa Dejk zaustavila je jednopreg i tupo gledala u široke konjske sapi, samo da ne mora videti Morisovo široko lice, razvučeno u podsmešljivu grimasu.

— Malo ćemo predahnuti — rekao je Moris i sjahao.

Mirno je pustio konjske uzde, ubeđen da se životinja svojevoljno neće ni pomeriti. Stojeći na nesigurnim nogama, Moris je smotao ciga-

retu. — Stavio ju je među usnice i ostavio neupaljenu.

Prišao je jednopregu.

— Malo ćemo predahnuti — ponovio je, drsko gledajući u pocrvenelo, oznojeno lice lepe žene.

— Zar ovde? — upitao je Robins, više zbog toga dá Morisovu pažnju obrati na sebe, nego zato što mu je smetalo mesto za odmor.

— Da, ovde — iscerio se Moris, govoreći sa cigaretom u uglu usana. — Malo ćemo se odmoriti, uz razgovor.

Poslednje reči opet su bile rečene u lice Katarine Dejk.

Kao da ga ni ne primećuje, žena je ustala sa sedišta i sišla na zemlju. Obišavši Morisa počela je preturati po prtljagu, u potrazi za svojom čuturom, koju zbog nervoze nije primećivala obešenu o naslon vozačevog sedišta.

Moris je skinuo čuturu i dodao je ženi.

Ona mu je uzela čuturu iz ruke, ni ne pogledavši ga.

— Sada ćete mi objasniti šta znači ova igra, gospođo Dejk — rekao je Moris tihim glasom, promatrajući dve kapljice koje su kliznule niz ženine pune, sočne usnice i krenule ka belom vratu.

Katarina je ćutala.

— Želim da znam ko ste i s kakvim namerama izvodite ovu komediju — rekao je oficir.

Njegov glas je bio preteći tih, smiren, iako su mu usne bile razvučene u tanku liniju osmeha.

— Glupi ste, kapetane! — prosiktala je žena.

Pogledom punim mržnje pogledala ga je pravo u oči. Blesak njenog oštrog pogleda iskazao je sve što ona nije htela rečima izreći. Taj gorki pogled trajao je tek jedan jedini trenutak. Hitro je okrenula glavu u stranu i zakoračila da prođe pored Morisa.

No, nije uspela.

Šamar je vrlo zvučno odjeknuo u tišini prerije.

Težak Morisov dlan nimalo nežno udario je po lepom licu Katarine Dejk. Lepotica je zanemela, ponešena koliko snagom udarca, toliko i iznenađenjem.

Desnom rukom se uhvatila za jednopreg, a levim dlanom prekrila je udareni obraz.

Širom otvorenim očima gledala je u Morisovo ledeno lice. Nije plakala. Usnice su joj podrhtavale kao da uzaludno pokušava naći reči kojima bi iskazala svoje zaprepaštenje.

Taj šamar iznenadio je i Džona Robinsa.

Snažni brkajlija s polucilindrom na glavi, naglo se trznuo u sedlu, kao da je Moris njega udario po obrazu. Već je hteo i nešto konkretnije poduzeti da zaštiti svoju gospodaricu, ali ga je na vreme zaustavio oštar Tauzerov glas.

— Smiri se, amigo! — hladno je narednik opomenuo stranca.

U Tauzerovoj ruci blistao je teški vojnički kolt. Nimalo ugodan pogled na tamna usta cevi ubedila su Robinsa da je pametnije biti poslušan.

Morisovim licem opet je ovladao osmeh.

Koraknuo je bliže preplašenoj Katarini Dejk, čije lice je sve više gubilo masku nedodirljive hladnoće. Svojim snažnim telom Moris joj je zaklonio odstupnicu, pa nije mogla ni pokušati da utekne, sve kad bi i imala gde.

— Govori, lepojko — rekao je Moris i tek tada pripalio cigaretu.

Ona je ćutala.

Tragovi debelih Morisovih prstiju jasno su se videli na njenom levom obrazu. No, žena se nije obazirala na bol. Mirno je spustila ruke niz telo i nemo se zagledala u kapetana.

— Sada ćeš mi lepo objasniti zašto tvoj zločesti tata radi to što radi — mirno je govorio Moris, znatiželjan da što pre odgonetne ono što ga je mučilo cele noći.

— Ne razumem vas, kapetane — progovorila je žena tiho. — Ne verujem da drugačije mogu opravdati vaše postupke, osim ako nije u pitanju ludilo. Ono sinoć...

— Devojko, prestani govoriti gluposti — oštro je rekao Moris, razljućen sećanjem na preživljeni strah. — Možda sam sinoć zaista trebao drugačije postupiti. Znate li vas dvoje prepametnih šta bi se dogodilo da su Apači čuli da se zoveš Katarina Dejk? — Moris je sačekao nekoliko trenutaka, da odmeri Robinsovo i ženino lice. — Ubili bi vas, a najverovatnije i mene s vama. E, to neće ići!

Gospođa Dejk mirno je sačekala da Moris ućuti, da bi ponovila kako ona ništa ne razume.

— Do vraga! — prosiktao je Moris i raširio ruke, pokušavajući da savlada bes koji ga je sve većma obuzimao. — Onu dvojicu Apača, koje smo videli u Pekosu, ubio je tvoj otac, devojko! On ih je uhvatio, mučio i skalpirao. I, to nisu jedini indijanski leševi koje je on ponudio lešinarima. Taj luđak, kome te vodim, na pravom je putu da izazove novi rat sa Indijancima. Razumeš li sada nešto više?

No, lepa gospođa Dejk ništa nije razumela.

Svaka sledeća Morisova reč na njeno lice je postavljala novu nijansu iznenađenosti i zaprepaštenja. Usnice su joj podrhtavale u nekom čudnom ritmu, nesposobne da uobliče ni jedan glas.

— Gospodin Stiv Dejk je oko sebe okupio gomilu beskrupuloznih bandita spremnih na sve — nastavio je govoriti Moris, iako je video masku zgražanja i neverice na ženinom licu. — No, lepojko, mene sve to ne zanima. Ako taj matori jarac želi da se poigrava tuđim životima: neka izvoli, ali bez mene! Meni je žao što takvi luđaci dovode do prolivanja nevine krvi, ali ja uvek prvo mislim na sebe. Zato želim da mi objasniš šta se to događa. Je li ti jasno?

Katarina Dejk ne bi mogla odgovoriti čak i da je to htela.

Dlanovima je prekrila lice i okrenula se prema kolima. Njena krhka ramena tresla su se dok je bezglasno plakala.

— Sve su to gluposti, kapetane — rekao je Džon Robins odlučno.

— Gluposti, je li? — viknuo je Moris na njega. — Pokušajte to objasniti Apačima. Oni znaju da se vođa bande bledolikih ubojica zove Dejk! A, vi mislite da biste ih mogli razuveriti?

Robins nije ništa više rekao.

— Budite srećni što smo izneli živu glavu iz njihovog sela — promrmljao je Moris i pogledao prema dalekim brežuljcima, gde je ostao Viruhin logor.

No, Moris je isto tako znao da Viruhino gostoprimstvo nije nikakva garancija za budućnost. Kao i mnoge poglavice pre njega, Viruha je za tren mogao promeniti raspoloženje i na mnoge načine zagorčati mu život.

— Moj otac nije ubica! — konačno je Katarina Dejk uspela progovoriti.

Crvena, uplakanih očiju, bila je još lepša nego pre. Pogled joj je bio čvrst, samouveren.

— Vaše reči nemaju veze sa istinom, kapetane — uspela je lepotica progovoriti tihim glasom. — Ne znam gde je nastala greška, ali ona sigurno postoji. Moj otac je miran, pošten čovek. Nikada nije naučio rukovati oružjem, a revolver je prestao nositi kada je moj muž ubijen u dvoboju.

— Apači ne misle kao ti, devojko — prošaputao je Moris.

— Nije važno šta oni misle — oštro je uzvratila žena. — Ja svog oca poznam bolje nego oni. On je miroljubiv čovek!

— Granica baš i nije privlačna za takve — podsmehnuo se kapetan. — Ovde se lakše snalaze ubice, varalice i zločinci svih vrsta.

— Moj otac je ovamo došao poslom — rekla je gospođa Dejk, ne dozvolivši da je isprovocira Morisov smešak. — On je već odavno planirao ovo istraživanje. Zaista, ne postoji nikakva mogućnost da bi on poželeo nečiju smrt, pogotovo ne Indijanaca.

— A, ovo? — upitao je Moris i iz svoje znojem promočene košulje izvukao smotuljak stare, požutele hartije.

Pokazao je ženi hartiju, ali joj nije dao u ruke.

Katarina Dejk je bila zatečena. Trenutak — dva nije se znala snaći. Licem joj je preleteo čudan trzaj, kojim je jasno pokazala da nije obradovana što vidi te papire u Morisovim rukama.

— Šta je s tim mapama? — upitao je Moris. — To su dokumenta koja će pomoći dalji napredak profesorovih istraživanja, kako je to lepo rekao pukovnik Pilburg? — podrugljivo se nasmejao Moris.

Sačekao je da vidi ženine reakcije.

Ali, Katarina Dejk je ćutala. Pognula je glavu, ne mogavši više da gleda Morisovo preplanulo lice razvučeno u ciničan osmeh.

— Tvoj otac očito nije mogao strpljivo da sačeka ove mape, pa je sam krenuo u potragu za ko zna čim — govorio je Moris svoje pretpostavke. — To objašnjava zašto je lovio Indijance i mučio ih. Nadao se da će mu oni moći otkriti ono što traži. A, traži, naravno: zlato!

— Ne! — skoro je vrisnula žena. — Nije tako! Moj otac je krenuo tragom jedne legende. Istina je da se u toj legendi pominje zlato konfiskadora, ali prvi cilj mog oca bio je da istraži mogućnost istinitosti nekih povesnih činjenica koje su se utkale u tu legendu.

Moris se kratko nasmejao nervoznim, izveštačenim smehom.

— Naravno, znao sam da je tako — rekao je podrugljivo. — Tvoj otac je uzoran naučnik koji nema sklonosti prema ovozemaljskim bogatstvima! Ipak, biće da ga je ošamutilo ovo žarko pustinjsko sunce, zar ne? — uzdahnuo je Moris nad profesorovom sudbinom. — Znaš li ti, lepotice, koliko sam ja takvih naučnika video ovde, u planinama Sakramenta? Na stotine takvih luđaka dolazilo je ovamo. Sve što su pronašli bila je samo: sveža ljudska krv, uglavnom nevina krv! Tvoj otac ju je brzo pronašao, znadete li to?

Katarina Dejk dugo je ćutala.

Kapi znoja koje su se slevale niz njeno lepo, ozbiljno i zabrinuto lice, bleskale su na jarkim sunčevim zracima kasnog prepodneva.

Kada je podigla glavu i pogledala Morisa, oči su joj bile pune suza.

— Moj otac to nije učinio — rekla je, a glas joj se borio sa plačem. — Ja ću vam to i dokazati!

Moris je samo odmahnuo rukom.

— Nije potrebno da meni bilo šta dokazujete — rekao je. — Dosta mi je svih laži sveta. Ako vam se sviđa, ako imate korist, hajdete, pobijte sve Apače! Pobijte sve što vas ometa da dođete do novca i moći. Uradite šta god želite, ali bez mene!

Kapetan Mo Moris okrenuo se od devojke.

Nekoliko trenutaka se dvoumio šta da uradi sa papirima koje je držao u ruci. Ne znajući šta da uradi, glasno je uzdahnuo i pogledao u široko, mesnato lice narednika Tauzera.

Narednik jenemo odgledao celu tu scenu a da ni jednom nije poželeo da se umeša. Zadovoljio se time što je Robinsa držao na nišanu.

Pred Morisovim očima pojavile su se ružne slike krvoprolića od pre nekoliko godina, koje je nastalo kada su tragači za zlatom pohrlili na Sakramento, poverovavši u lažne glasine o nalazištima tog dragocenog metala.

Strah od ponovnog rata potresao je Morisa, potresao ga je toliko da mu je celo lice zadrhtalo tako snažno da mu je cigareta ispala iz usana i pala između listova uvezane hartije.

Žuti, suvi papiri planuli su poput sena.

Moris je oprezno, da se ne opeče, sačekao da se papir razgori, pa ga je spustio na pesak.

Za tren oka crni komadići izgorele hartije poleteli su u vazduh. Moris je nogom stao na crnu grudvicu ostataka i uništio hartiju do kraja.

— Idemo, Tauzeru — rekao je prijatelju. — Moraćemo im praviti društvo do Hobsa, ali odande idemo pravo za Ebilejn. Ovim putem se nemam nameru nikada više šetati.

Tauzer se samo zadovoljno iscerio.

Narednik se nasmejao i Robinsu u lice. Okrenuo je kolt oko kažiprsta i vratio ga u korice.

— Idemo — ponovio je Moris.

Krišom je pogledao prelepo lice Katarine Dejk. Trag njegovih prstiju još se video na levom obrazu. Moris je poželeo da i na ostalim delovima njenog privlačnog tela ostavi svoje tragove, mnogo nežnije tragove.

9

Unatoč dva duga odmora, mala grupa na putu za Hobs sve više je gubila snagu.

Ravnomerno, kako je isticao znoj iz njihovih tela, tako se topila i snaga. Suvim ustima gutali su redak, vreo vazduh. Žuta, spaljena prerija nikako nije menjala svoj izgled, pa im se činilo da hodaju u mestu.

Nakon neugodnog razgovora, dugo su ćutali, zadubljeni svako u svoje misli. Iscrpljenost i nesnosna vrućina delovale su na ljude poput opijuma.

Umornih, teških očiju, putnici su gledali pravo u konjske glave, povremeno maramama otirući znoj koji se cedio sa čela. Misli nisu mogli koncentrisati ni na šta određeno. Sedeli su u sedlima i kao u polusnu, jahali napred, prema dalekom gradu Hobsu.

Moris nije želeo krenuti prema prvom izvoru na koji su naišli. Zalihe vode bile su sasvim dovoljne, a postojala je opasnost da kod izvora naiđu na neko neugodno društvo.

Sunce je već krenulo ka zapadu, kada je Moris odlučio malo skrenuti sa puta. Valjalo im je potražiti mesto za noćenje.

Usmerivši svog konja prema istoku, prema Pekosu, Moris se okre-

nuo u sedlu i pogledao svoje saputnike.

Niko od njih troje nije ni primetio da menjaju pravac hoda. Dvoje istočnjaka izgledali su sasvim poraženo. Jučerašnji dan odlično su podneli, no sve veći napori dohvatili su ih svojim nemilosrdnim rukama, koje su ih nepopustljivo, sve više cedile.

Moris je suvim, otečenim jezikom dotakao nepce. Taj dodir ga je opekao kao da je na meso stavio žeravicu. No, glas mu je bio toliko slab da nije uspeo ni opsovati pošteno.

Slučajnim pogledom primetio je belu, potpuno sasušenu kost kako viri iz peska.

Bežeći od tog zloslutnog prizora, Moris je podigao glavu.

Pred sobom je video kolibu!

Odmah, u mestu je zaustavio konja. Životinja je poslušno stala čim joj je zategao uzde.

Obrisavši rukavom znoj sa lica, kapetan se zagledao u trošnu kolibu, koja se nalazila stotinjak koraka ispred njega. Mala, bedna koliba, pletena od šiblja, pojavila se pred njima kao da je niknula iz zemlje. Te jadne kućice nisu bile redak prizor u graničnim predelima, oko Pekosa i Rio Grandea.

Nekoliko klimavih prutova iza kolibe imitiralo je koral, u kojima su siromašni vlasnici ovakvih straćara čuvali po dva-tri goveda, čime su se i prehranjivali.

Moris se okrenuo u sedlu i video da su i njegovi premoreni saputnici zastali.

Iako ga je umor iscrpeo do krajnjih granica, Moris nije želeo postupati neoprezno. Rukom je pokazao Tauzeru da obrati pažnju na moguća iznanađenja sa strane, a sam je usmerio svog konja prema kolibi.

Straćara je izgledala napušteno.

Sve tamnije senke nadolazeće večeri još više su isticale trošan izgled kuće. Ni jedan trag života nije odavao ničije prisustvo Nije bilo čak ni povetarca da pomeri nešto, pa da kolibi bar tako udahne život.

Ipak, Morisova desnica je bila blizu revolverske drške.

Kao da je to i slutio, Moris se nije iznenadio kada je odjeknuo puščani hitac.

Pucanj je presekao apsolutnu tišinu prerije.

Metak je udario metar-dva od nogu Morisovog konja. Oblačić prašine zakovitlao se pred ravnodušnim pogledima konja i jahača.

Kapetan je mirno zategao uzde konja. Polako, ne želeći da provocira nevidljivog strelca, nagnuo se napred, naglašeno pomerajući ruke dalje od oružja.

Moris nije video odakle je doletelo tane, ali nije bilo sumnje da se strelac nalazio unutar kolibe. To što je hitac bio upućen tek kao opomena,. mnogo više se svidelo Morisu, nego da ga je domaćin odmah hteo oboriti.

Dugo je trajala potpuna tišina.

Ma koliko pogledom ispitivao kolibu Moris nije mogao ništa značajno primetiti.

— Odlazite odavde! — povikao je slab, krešťav glas iz unutrašnjosti kućice.

Morisovo se lice razvuklo u osmeh.

Odmah je, po glasu, mogao pretpostaviti da je nervozni domaćin obični Meksikanac, malo polulud od samoće i bede, ali ipak dovoljno opasan da ne treba iskušavati njegovo napuklo strpljenje.

— Mi smo tek došli, amigo — rekao je Moris, iznenadivši se jasnoći svog glasa.

No, glas domaćina nije bio tako jasan.

Rafal kočijaških psovki bio je toliko nerazgovetno izgovoren, da ni Moris, koji je znao dosta španskih reči, nije mogao razumeti tu mešavinu jezika.

Ali, razumeo je šta znači novi metak, ispaljen u isto mesto gde i prvi.

— Hej, prijatelju, štedi municiju — odmah je viknuo kapetan, podigavši obe šake u visinu ramena. — Verujem da i ti znaš kako nije lepo ovako dočekivati putnike.

Na Morisove reči odgovorila je tišina.

— Verujem da bi i ti, kao i mi, bio zadovoljan da malo popričamo — govorio je mirno oficir. — Ti imaš ono šta nama treba, a ubeđen sam da ćemo i mi tebi biti od koristi.

Ovoga puta tišina nije dugo potrajala.

Iz unutrašnjosti kolibe čulo se kako se neko pomera i pri tome poluglasno mrmlja sočne psovke.

U okviru vrata kolibe od pruća pojavio se Meksikanac u beloj, dotrajaloj odeći od grubog platna. Široki, izobličeni sombrero bacao je veliku, tamnu senku na njegovo lice.

Starac se levim ramenom oslonio o dovratak, obema rukama stežući karabin, čija cev je preteći gledala u Morisove grudi.

Meksikančeva pojava ipak je ohrabrila Morisa.

— Nama je potrebno mesto za noćenje, prijatelju — rekao je kapetan glasno. — Mislim da možemo odvojiti malo namirnica za tebe, pa da svi budemo zadovoljni ovim susretom. To ti odgovara, zar ne?

Ipak, starac nije odmah odgovorio.

Dugo je promatrao Morisa, a uspeo je pomnije proceniti i njegove saputnike.

— Ko si ti? — upitao je Meksikanac, a oružje nije hteo spustiti.

Moris se nervozno nasmejao, kao da mu je već dosadila sva ta igra.

— Prijatelju, čemu toliko raspitivanje? — uspeo je ipak odgovoriti pitanjem. — Mi smo porodica Smit, ako te baš zanima — dodao je, da prikrije nervozu.

Meksikanac nije bio popustljiv.

Rekao je nešto mešavinom španskog i engleskog jezika, upotpunjenih s apačkim dijalektima.

— Šta? — zbunio se Moris.

Njegovom opreznom oku nije promaklo da se starac sve više napreže da ostane na nogama. Jasno je video kako Meksikanac pokušava da udobnije namesti rame uz dovratak, da s manje napora zadrži stojeći položaj.

Starac je još nešto promrmljao.

Polako, kao da ga je neko gurnuo u leđa, stari Meksikanac je zakoraknuo prema Morisu, zateturao se i poput vreće pao u prašinu.

Puška je ispala iz njegovih ruku pa nije bilo nikakve opasnosti po Morisa. On je odmah priterao konja do starca. Video je da je nesrećnik živ, da se pomera i rukama želi odupreti o zemlju.

Što je mogao brže Moris je skočio iz sedla i kleknuo do starca. Odmah mu je oduzeo pušku i bacio je iza sebe, za svaki slučaj. Okrenuo je čoveka na leđa i rukom mu oprezno podigao glavu.

Mršavo, ispijeno lice starog Meksikanca ličilo je na grudvu svežeg, sirovog mesa. Ispucala, preplanula koža gotovo se nije videla od krvavih posekotina oko kojih se sasušila krv.

Potpuno rasečene usne podrhtavale su kao da je čovek u groznici. Na tom izubijanom licu nije bilo ni jednog jedinog cantimetra kože koji nije bio oštećen.

Moris je oprezno, ne želeći da ozledi tog jadnika podvukao ruke pod njegovo telo i podigao ga u naručje.

Starac, iako nije bio nizak, nije imao mnogo više od pedesetak kilograma. Bez imalo napora Moris ga je uneo u kolibu.

Morao je na ulazu sačekati nekoliko trenutaka, da mu se oči priviknu na tamu, pa da u uglu prostorije primeti ležaj sklepan od loše tesanog drveta. Odneo je starca do ležaja i polako ga spustio u njega.

Uspraviviši se, kapetan je obrisao čelo od znoja. Pogledom je prešao po unutrašnjosti kolibe.

Unatoč polumraku jasno je razaznavao u kakvoj bedi se našao. I ono malo, staračkom rukom izrađenih predmeta, bilo je porazbijano i isprturano.

Na vratima se pojavio Tauzer.

Doneo je čuturu sa vodom, za starca.

— Je li živ? — upitao je Morisa.

— Jeste, ali je pošteno izudaran — rekao je Moris i maknuo se, propustivši Tauzera da priđe starcu i osveži ga vodom.

Moris je umornim koracima izašao iz kolibe. Video je da Džon Robins odvodi jednopreg iza kolibe, u improvizirani koral.

Lepa Katarina Dejk htela je proći pored Morisa i ući u kolibu.

— Donesi svetiljku iz kola — rekao joj je Moris, ni ne pogledavši ju.

Katarina je zastala, pogledala ga i bez reči otišla uraditi što je naredio.

*

On pokušava nešto reći — rekla je Katarina i odmaknula se od starčevog ležaja da propusti Morisa.

Kapetan je čučnuo do Meksikanca.

Pod bledom svetlosti koja se sa popravljenog stola slevala po prostoriji, Moris je video starčevo izudarano lice, koje je Katarina oprala i bar donekle povratila mu ljudske oblike.

Kroz otvor u zidu — koji je trebao predstavljati prozor — u kolibu je ulazila hladna noćna tišina. Otvoreno, zvezdano nebo nad prerijom, pritiskalo je zemlju, koja se naglo hladila nakon celodnevnog usijavanja.

Koliba je imala jednu prostoriju s malim pregradkom za životinje, koji je bio prazan. Dok je stari domaćin ležao u nesvesti došljaci su sredili nered i osposobili prostoriju za stanovanje.

Kada je blesnula svetlost iz petrolejske lampe, dok je Robins postavljao hranu na stol, nastala je gotovo prijatna atmosfera.

Čučnuvši do meksikančevog ležaja, Moris je promatrao lice siromašnog čoveka.

Prvih nekoliko reči koje je taj jadnik izgovorio, Moris nije razumeo. Starac je otvorio oči i zagledao se u njegovo lice.

— Ko ste vi? — upitao je, a trzaji su mu leteli oko usana.

Moris je sačekao da ga grč bola popusti.

— Mi idemo za Hobs — rekao je starcu. — Ovde ćemo prenoćiti. Ostavićemo ti malo namirnica i duvana. Imaš li vode?

— Imam — promucao je starac. — Nije Pekos daleko.

Meksikanac se opustio, zažmurivši. Neko vreme je nemo žmurio. Disanje mu je bilo pravilno, normalno.

Malo sna, vode i poneki gutljaj viskija, osvežili su tog nesrećnika. Uglavnom, dolazak Morisa spasio ga je smrti. Starac je sav bio pokriven ozledama, koje nisu bile teške same po sebi, ali bi tom starom, nejakom telu sigurno donele ružan kraj u mukama.

Meksikanac je polako otvorio oči, u kojima više nije bilo onog životinjskog straha kojim su sevale svo vreme.

— Ti si oficir? — upitao je. — Pravi oficir?

— Da... — nasmešio se Moris.

Kapetan je video da je starac ojačao i da razume šta mu se govori.

— Ko ti je to načinio? — upitao je Moris i pokazao rukom na ozlede na licu.

— Banditi, amigo — promrmljao je starac i okrenuo glavu u stranu, kao da mu je teško i setiti se toga.

— Apači?

— Ne, bili su to belci — počeo je govoriti Meksikanac. — Došli su pre dva dana. Došli su kao i vi. Rekli su da žele samo prenoćiti. Video sam da lažu. Nisam mislio da će me dirati.

— Zašto su te mučili?

— Mučili su me jer sam slabiji od njih — rekao je Meksikanac, nakon što je nekoliko trenutaka smišljao odgovor. — Jedan od njih mi je ubio govedo. Nije im trebalo meso. Ubio ga je iz pakosti. Ćutao sam. Pred zoru, kada će otići, polomili su mi sve u kući. Pitali su me gde se nalaze Apači. Ćutao sam. Tada su me izudarali i ostavili da umrem.

Starčev glas postajao je sve slabiji.

Umoren tim govorom, Meksikanac je glasno uzdahnuo i zažmurio, da istrpi novi nalet boli, koja mu je kidala nejako telo.

Moris je ispod oka odmerio Katarinu Dejk.

Žena je sedela za stolom i gledala u žutu, svilenu maramu, koju je nervozno gužvala prstima. Iako je delovala nezainteresovano, Morisu nije promaklo da ona pomno prati svaku meksikančevu reč.

— Prijatelju, da li se sećaš imena tih bandita? — upitao je kapetan, ne skidajući pogled s Katarine Dejk.

Starac je neko vreme ćutao.

— Da, sećam se — rekao je, a ženino telo se uspravilo u stolici. — Sećam se da su banditi svog vođu zvali imenom: Dejk!

Tih, prigušen glas nesrećnog Meksikanca kao da je u prostoriju ubacio paket dinamita.

— Ne! — vrisnula je Katarina.

Kao opečena, poskočila je, oborivši stolicu na kojoj je sedela. Žuta marama pala joj je pod noge. Užasnutog lica, širom otvorenih očiju gledala je Morisa.

— Ne! To nije istina! — vrištala je, a telo joj je podrhtavalo, kao da želi, a ne može, koraknuti napred.

Koraknuti napred hteo je i Džon Robins, ali nije smeo.

Videvši šta se događa s njegovom gospodaricom, krupni brkajlija koraknuo je od vrata — gde se zatekao — ali je odmah video da se već poznati Tauzerov kolt opet smeška svojom tamnom cevi.

— Laže! Taj čovek laže! — vikala je Katarina i pokušala prići ležaju.

Ipak, uzbuđenje ju je savladalo.

Odjednom je klonula, briznuvši u plač. Krhko, zgodno telo samo se trznulo, i suze su potekle u dlanove, kojima je prekrila lice.

— Robins, daj joj stolicu neka sedne — rekao je Moris strancu.

Snažni brkajlija odmah je prišao ženi i poseo je u stolicu. Gledajući je kako plače, ostao je stajati, potpuno nezainteresovan za Morisa i Meksikanca.

Starac se iznenadio toj sceni.

Odgledao je sve što se dogodilo i samo se upitno zagledao u kapetanovo lice.

Moris je odmahnuo rukom.

— Reci, amigo, jesi li siguran da je taj čovek nosio ime Stiv Dejk? — pitao je starca.

— Siguran sam — odgovorio je Meksikanac, koliko god je mogao čvrsto i jasno. — Malo ljudi me je pokušalo ubiti, a niko na tako okrutan način kao on. Dobro pamtim njegovo ime. Da, Stiv Dejk!

— Znaš li zašto traži Apače?

— Zašto? — iznenadio se starac. — Ne, ne znam... Ali, ne želi im dobro. Taj čovek je podao, zao

...

— Ubio je i nekoliko Indijanaca iz Manolinog plemena — rekao je Moris. — Šta znaš o tome?

— Ništa! Apači me ne diraju iako živim na njihovom teritoriju — rekao je starac. — Već dugo se nisam susreo sa njima. Valjda i oni izbegavaju te bandite.

— Koliko ima zločinaca?

— Kod mene ih je bilo šestorica — odgovorio je Meksikanac, nakon što je neko vreme razmišljao. — Dejk je bio sedmi. Ali, čuo sam da ih u Firnonu čeka grupa od dvadesetak ljudi, istih takvih ubica...

— Kuda su otišli ovi?

— Ne znam — uzdahnuo je starac. — Ostavili su me izudaranog, bez vode. Po onome šta su govorili, mislim da će krenuti za Hobs. Tako su razgovarali između sebe.

— I mi ćemo za Hobs, zar ne, gospođo Smit? — rekao je Moris i ustao od meksikančevog ležaja.

Na Morisovom licu pojavio se setan, tužan osmeh. Teškim, umornim korakom došao je do vrata i pogledao u tamnu noć.

Svež pustinjski vazduh nije donosio nikakvih saveta. Gomila nerazjašnjenih pitanja bila je uvijena u tišinu, narušavana samo povremenih tihim uzdasima, koji su se otkidali sa predivnih usana uplakane Katarine Dejk.

10

Moris je gledao prema severu, u smeru Hobsa.

Već se počelo razdanjivati, a oni još nisu nastavili put. Dvodnevni napori ostavili su traga. Umorni, željni sna i zaplašeni od predstojeće šetnje po užarenoj preriji, Moris i njegovi saputnici neveselo su se pripremali za nastavak puta, kao da će tim odugovlačenjem olakšati posao.

Gledajući Tauzera kako priteže konjsku opremu, Moris je seo na komad drveta koji je stajao uz kolibu.

— Kako si? — upitao je Moris prijatelja.

— Dobro je. Najgore muke su prošle — rekao je Tauzer a smešak se pojavio na njegovom licu. — Svo ovo vreme razmišljam o naredniku Starku — nastavio je Tauzer tihim glasom. — No, nikako ne mogu da shvatim kakav bi on imao razlog da nas otruje. Ono prošli puta šta je napravio, to je druga priča. Ovo ne razumem. Osim toga, Stark bi priznao da je on nešto smućkao u hranu...

— Možda i ne bi... — rekao je Moris, zamišljeno promatrajući plavičaste kolute dima.

— Bi, Stark je takav, rekao bi — govorio je Tauzer kao da naglas razmišlja. — Uostalom, on nema nikakvih razloga da opet uradi takvo šta.

— Ni prvi puta nije imao...

— Imao je! Hteo nas je kazniti zbog glupih i neosnovanih prigovora. To je u redu s njegove strane. No, sada bi koristi mogao imati neko kome bi, recimo, odgovaralo da se izvuče sa zadataka bar na neko vreme.

— Kako to misliš: »na neko vreme«? — upitao je Moris, oštrim okom odmerivši narednika.

— Mislim da je Starku bilo svejedno za onaj zadatak, koji smo jedva izbegli! — nastavio je Tauzer. — Vidiš, koliko god sam razmišljao, uvek bih dolazio do zaključka da je taj nesrećni događaj trebao najviše odgovarati baš tebi! Da nije ovog puta u Hobs, to trovanje hranom donelo bi ti mir do kraja ugovora. Je li tako?

Moris je strogo pogledao Tauzera.

— Šta želiš time reći? — upitao je tiho.

— Ništa — nasmešio se nevino Tauzer. — Nego, koliko ti je dana ostalo do isteka ugovora?

— Mnogo!

Ćutali su neko vreme.

Tauzer je završio sa sedlanjem konja. Uzde svog i Morisovog konja prebacio je preko prečke slabašne ograde meksikančevog nevelikog korala. Promrmljao je sebi nešto u bradu i otišao do jednoprega.

— Šta ćeš uraditi sa ono dvoje? — upitao je Tauzer pokazavši rukom prema kolibi, iz koje se čuo glas Katarine Dejk koja je Robinsu govorila gde da spremi svetiljku.

— Ne znam — uzdahnuo je Moris. — Do Hobsa moramo ići s njima. Ne pada mi na pamet da jašem do La Gvarde. I sam se čudim kako još uspevam izdržati sve ove muke.

— A šta će biti ako u Hobsu naiđemo na daminog poludelog oca?

Moris je prećutao odgovor.

No, nije ga prećutala Katarina Dejk.

Žena je izašla iz kolibe i jasno je čula svaku Tauzerovu reč. Iako je celu noć ćutala, videlo se da je silno uzrujana zbog neugodnih vesti o zločinima svog oca.

Praćena Robinsom prišla je jednopregu i zagledala se u Tauzerovo široko lice.

— Ako sretnete mog oca, gospodo, uverićete se da on nema ništa sa ovom pričom — rekla je, pogledavši oštro obojicu vojnika. — Iskreno se nadam da ćete uvideti svoje greške kada se...

— Ćuti, lepotice — prekinuo je Moris ženine reči.

Polako, kao da ga sve kosti bole, uz glasne, teške uzdahe, Moris se osovio na noge i ispljunuo cigaretu.

— Vešeg oca, nadam se, nećemo sresti — rekao je glasno. — Verujem da taj starac sada juri po preriji, tražeći Apačko zlato. Ako je tako, biće dobro. Ja ne volim da susrećem ubojice!

Morisove oštre reći ućutkale su ženu, ali ne i njenog pratioca.

— Gospodine kapetane, upozoravam vas da ne govorite tako — rekao je Robins. — Ako vam je pravo, vi idite svojim putem. Vratite se u tvrđavu. Gospođa nije dužna da trpi vaše uvrede.

Moris je mirno saslušao Robinsa. Sačekao je nekoliko trenutaka i potom prasnuo u smeh.

— Hej, debeli je mudar! — rekao je veselo Moris. — Pametan si ti momak, amigo. Želeo bi da ostaneš

sam sa tom lepojkom, ha? Vidi se da imaš ukusa...

Čuvši Morisovo podrugivanje Robins je izgubio kontrolu nad sobom.

Više nije ni po koju cenu mogao trpeti kapetanov podsmeh. Prvo se zbunio, pogledavši u bledo, divno lice prelepe žene.

Sledećeg trena, uz bolan jauk, nasrnuo je na Morisa.

No, kapetan Mortimer Moris nikada nikoga nije izazivao a da nije imao na umu šta iz toga može ispasti.

Istog trena kada se Robins bacio na njega, Moris je reagovao. Učinio je to brzo, isuviše brzo za snažnog, ali ne i spretnog brkajliju.

Robinsova ispružena ruka, koja je krenula da uhvati kapetana za vrat i jednim trzajem da mu otkine glavu, uhvatila je samo sveži jutarnji vazduh.

Moris se vešto sagnuo, izbegavši udarac.

No, nije uspeo sasvim izmaći naletu Robinsovog tela.

Ponešen zamahom, Džon Robins je grudima udario o pripremno Morisovo rame. Ipak, ni oficirevo telo nije moglo izdržati napadačevu težinu.

Istočnjak je zamumlao, gubeći vazduh, ni ne videvši da Moris pada pod njim.

Udarivši o tlo, Moris se osećao kao da se na njega navalio ceo jedan kameni zid tvrđave La Gvarda. Za trenutak se uplašio da će mu puknuti leva ruka, kojom se dočekao padajući na zemlju.

No, Robins nije bio dovoljno spretan da iskoristi svoj povoljniji položaj.

Hitro, izvijajući se poput zmije, Moris je zadao nekoliko kratkih, ne odviše jakih, ali delotvornih udaraca. Uspeo je kolenom udariti protivnika u prepone.

Ta oštra bol sasvim je paralisala krupno Robinsovo telo.

Izvukavši se iz strančevog neprijatnog zagrljaja, Moris mu je podario još dva-tri oštra udarca čizmom u bubrege.

Zadihan, oznojen i prljav od ulepljene prašine, polako je počeo podešavati odeću na sebi. Oprezno je opipao levi lakat, da proveri je li sve u redu.

— Do đavola neka idu svi glupani sveta — rekao je tiho kada mu se disanje primirilo. — Samo sam pohvalio njegov ukus, a on tako besno reaguje. Jako je stidljiv, momčić. Pravo nevinašce!

No, Morisove reči ni Tauzeru nisu izgledale smešne.

— Moris, a šta će biti ako zaista naiđemo na starog Dejka i njegove ljude? — upitao je narednik. — Mislim da nije pametno svađati se sa ovom gospodom!

— Ne morate se brinuti — rekla je Katarina oštro. — Moj otac nije manijak koji ubija nesrećne ljude. Istina, ne voli ni takve glupane kao što je kapetan, ali možete biti mirni, bez straha od susreta s njim.

— Eto, sa tako simpatičnom damom ovaj debeljko se stidi ostati sam! Budala! — začudio se Moris, prečuvši karakteristiku koju mu je procenila lepa gospođa Dejk.

11

Ujahali su u Hobs.

Još izdaleka videli su bleda svetla nevelikog grada na rubu pustinje. Noćna svežina davala im je tek toliko snage da izdrže te poslednje napore.

Široka glavna ulica bila je gotovo prazna. Iz otvorenih saluna svetlost je na ulice iznosila glasan smeh, žamor pripite gomile i rastrgane zvuke nenaštimovanih klavira.

Stanovnici su halapljivo uzimali sve što im je pružao taj jedini period dana u kojem su se mogli ugodno provoditi. Tek ponegde, u tamnim, zamračenim tremovima, videle su se senke zakasnelih veseljaka ili zaljubljenih parova.

Moris je pustio konja da sporo, lenjo hoda. Već pogled na tu bujicu vrelog, ustalasanog života, koji se valja unutar saluna, bio je dovoljan da se zaboravi na sav umor i sve pređene milje užarene prerije.

Kapetan je zaustavio konja pred drvenom zgradom konjušnice.

— Gospodo, naše putovanje je završeno — svečano je rekao Moris, a njegove reči popratio je veseli ženski smeh, donet svežim istočnim vetrom. — Idite svojim putem — dodao je, ne znajući šta drugo da kaže.

Bez reči, kao da ga nisu ni čuli, gospođa Dejk i njen pratioc poterali su konje i prošli pored njega.

Moris je sporim pokretima smotao cigaretu i pripalio je. Sedeo je u sedlu i gledao kako vitka figura lepe Katarine nestaje u noći. Tek kada je zamro topot kopita i tiho struganje izmučenih točkova jednoprega, Moris se okrenuo prema narednіku Tauzeru.

— Moj poslednji vojnički zadatak upravo je završen — rekao je sa širokim osmehom na licu.

Tauzera to nije impresioniralo.

Nemo je pogledao prema prozorima najbližeg saluna. Novi talas ženskog smeha ispunio ga je zavišću.

— Šta ćemo sad? — upitao je Morisa.

— Ti dovedi konje a ja ću doći do hotela »Rajs« — rekao je Moris. — Tamo ćeš me pronaći. Hajde, požuri. Već je vreme da sa nekoliko čaša hladnog piva isperemo svoja ožednela grla.

Umoran, potpuno isceđen, kapetan je spuznuo iz sedla, teško uzdahnuvši od tog naprezanja. Dodao je uzde svog konja u Tauzerove ruke.

Narednik je odmah poveo konje prema konjušnici. Nije želeo odugovlačiti sa odlaskom u salun. Iako je prava zabava tek počinjala, želeo se što pre uključiti u tu uzdrhtalu vrevu života.

Polako, jedva pomerajući noge, Moris je krenuo prema hotelu u kojem je odsedao uvek kada bi došao u Hobs.

Nije žurio. Nakon užasnih vrućina, mučnog jahanja i gluve tišine, uživao je u zvucima gradskog života. Ipak, privlačila ga je i tišina pustinje.

Znao je da na drugoj strani grada počinje Ljano Estakado. Ta ogromna peščara postala je grobnicom mnogih njegovih poznanika. Mir i potpuna tišina, koja je obgrlila pustinju, mamila ga je svojim svežim dahom noćnog vetra.

No, Morisu je pustinja bila dosta za ceo život.

Rukom je prešao preko ogrubelog lica, zaraslog u trodnevnu bradu. Znao je da ne izgleda lepo i nije ga bilo briga za to.

Pokraj njega je protrčao jedan dečak.

Hitri dečakovi koraci na smrt su preplašili Morisa. Ruka mu je mahinalno krenula prema revolveru. Odahnuo je videvši da nema opasnosti.

Znao je da bi susret sa starim Dejkom mogao biti vrlo neugodan. Pomisao na tog nemilosrdnog ubojicu

uvek bi donela i gorak okus neodgonetnutih pitanja.

Zbunjivale su ga Katarinine reči. Istina, nasuprot njih stajala su svedočenja Viruhe i Meksikanca, dvojice ozbiljnih ljudi koji ne bi govorili ono u šta nisu sigurni.

Moris je nezadovoljno ispljunuo cigaretu na tlo. Nije se više hteo zamarati tim mislima.

Odlučnim korakom prešao je ulicu i došao do širokog trema hotela »Rajs«.

Zastao je uz veliki, otvoreni prozor. Dok je pripaljivao novu cigaretu promatrao je hotelski hol.

Velika prostorija bila je gotovo prazna. Stepenište, koje je bilo upravo nasuprot prozora, bilo je skriveno u polutami. Za jednim od stolova sedela je Katarina Dejk.

Žena je ravnodušno promatrala ulaz, ne primetivši Morisa na prozoru. Jarka svetlost lepo je osenčavala divne crte njenog lica. Ozbiljna, zamišljena, gubila je nešto od hladnoće kojom se svojevoljno okružila.

Moris dugo nije skidao pogleda s nje.

No, čuo je kako se ulicom primiču grubi muški glasovi. Brzo, da ne bude uhvaćen u promatranju lepotice, kapetan je bolje podesio šešir i ušao u hol hotela.

*

Pretvarao se da ne vidi Katarinu. Mladog portira nije poznavao. Odmah mu je prišao i zatražio dve sobe. Primetio je kako se mladić oneraspoložio, jer mu je Moris zaklonio pogled na pristiglu lepoticu.

Dok je momak okretao listove knjige gostiju, Moris je u ogledalu promatrao Katarinu.

Devojka ni jednim pokretom ili gestom nije dala znaka da poznaje oficira. Mirno je prešla pogledom preko njega, kao da ne postoji.

No, nije mogla da ne primeti dvojicu momaka koji su u hotel ušli odmah nakon Morisa.

Njih je primetio i kapetan.

I da ih je na ulici susreo Moris bi se mogao opkladiti da nisu obični stanovnici Hobsa. Obojica mladića bili su slične građe, kao i ponašanja. U hotel su ušli sa glasnim, prenaglašenim smehom. Jedan od njih imao je bradu, po kojoj se odmah videlo da nije mnogo negovana. Obučeni u komotna, kožna odela, sa nisko pripasanim revolverima, bili su suviše čisti i uhranjeni da bi ličili na usamljene lutalice, a nije bilo govora da su obični građani.

— Hej, hej, hej! — povikao je niži momak, a na ružnom licu pojavio mu se osmeh kao da je ugledao nekog najdražeg svog.

Njegova galama samo na trenutak je privukla pažnju gospođe Dejk. Žena ga je nemo pogledala i odmah ga zaboravila.

— Vidi, vidi, danas će u ovoj rupi spavati anđel, pravi anđel — galamio je mladić kreštavim glasom.

Moris se nije ni okrenuo. Ne želeći da bude iznenađen, a i radoznao da vidi Katarinine reakcije, pomno je u ogledalu pratio šta se događa.

Po licu mladog portira video je da mu ti gosti nisu dragi, ali da ih ne sme ni osloviti.

Kroz to vreme bradati galamdžija se uzeo čuditi tolikoj lepoti. Krupnim koracima prišao je ženinom stolu i oslonio se dlanovima o njega, da se izbliza uveri u njenu fantastičnu lepotu.

Katarina je okrenula glavu od drznika.

— Hej, lepotice — pozvao ju je bradonja. — Moj prijatelj kaže da

ćeš ovde odspavati. No, mene silno zanima: sa kim!?

Glasan smeh udario je pečat na reči dosadnog nametljivca.

— Hajde, pođi s nama — pozvao ju je momak. — Možda će nam biti malo gužva u krevetu, ali nema veze... snaći ćemo se nekako...

Ali, Katarina nije volela gužvu.

Ne želeći više da trpi tog nametljivca, ustala je od stola i sigurnim koracima krenula prema izlazu iz hotela. Ipak, prevarila se ako je mislila da će tek tako izmaći podgrejanim nasilnicima, prevarila se.

Drugi momak je stao pred nju.

Mladić se radovao njenom otporu. Na licu mu je blistao širok, zadovoljan osmeh, a oči su mu svetlucale luđačkim plamenom. Raširio je ruke i spustio se u polučučanj. Polako, bezglavo se cerekajući, korakнuo je prema Katarini, koja još uvek nije gubila prisutnost.

— Molim vas, pustite me da prođem — rekla je hladnim, čvrstim glasom kao da joj se taj napasnik slučajno našao na putu.

Iscereni mangup je prasnuo u smeh.

— Ona bi prošla! Ona bi prošla! — galamio je silno oduševljen Katarininim rečima.

— Pa, ti ju pusti, Majk — rekao mu je bradati prijatelj.

On se odmakao od stola od kojeg je oterao ženu, pa je krenuo prema lepoj gospođi Dejk. Prilazeći joj s leđa i on se spustio u polučučanj, polako koračajući, sav napet da mu lovina ne utekne.

Videvši da reči ne pomažu, Katarina Dejk je izgubila deo svoje smirenosti. Kada je momak ispred nje krenuo da je dohvati, ona je panično odskočila do portirovog sotla, ispruživši ruke ispred sebe.

Moris je sve to promatrao sa smeškom na licu. Žena je bila priterana na tri koraka od njega. Kapetan se radoznalo okrenuo prema njoj, iščekujući šta će se dalje desiti.

Bradati nasilnik koraknuo je prema Katarini. Razmahujući rukama, gurnuo je Morisa, da mu ne smeta.

Bradonjino lice bilo je razvučeno u divlji, suludi osmeh. Na oficira se nije obazirao. Tek kada je primetio da se ovaj nije ni malo pomakao nakon odgurivanja, bandit ga je odmerio oštrim pogledom, u kojem više nije bilo ni traga malopređašnjeg zadovoljstva.

— Gubi se! — prosiktao je na Morisa i grubo ga uhvatio za košulju.

Međutim, nije stigao da i po drugi puta odgurne kapetana.

Zvuk udarca još dugo je ostao lebdeti u vazduhu.

Moris je pod šakom osetio kako se lomi banditova nosna hrskavica. Samo jedan trenutak gledao je u krupno telo udarenog bradonje, kako leti unazad, pod najbliži stol.

Momak je bio izbačen iz igre. Još pre nego što je telom dotakao pod, lice mu je bilo okupano svežom crvenom krvlju. Nije stigao ni jauknuti pre nego što je izgubio svest.

Partner udarenog delije nije gubio vreme. Čim je video šta se dogodilo stupio je u akciju. Učinio je to vrlo brzo, ali ipak nedovoljno.

Njegova ruka tek je dotaknula revolversku dršku kada je tamna cev Morisovog vojničkog kolta već zevnula prema njemu.

Mladić je podigao glavu. Ledeni Morisov pogled govorio je više od svih pretnji koje se rečima mogu iskazati.

— O.K. — promrmljao je mladić polako odmaknuvši ruke od revolvera.

Na do tada nasmejanom licu, pojavio se ozbiljan, zabrinut izraz. Da bi dokazao kako ga je prošla volja za zabavom, odmaknuo se korak dalje od Katarine.

Moris je nemo promatrao svaki njegov pokret.

— Ostavi oružje, pokupi svog prijatelja i gubi se — rekao je tihim glasom u kojem se nije mogla naslutiti ni ljutnja, ni pretnja. — Ovaj anđeo je isuviše lep za vas, momci — dodao je i osmehnuo se ženi.

Katarina je promatrala Morisa mnogo manje hladnim pogledom, nego obično. Ipak, čim je čula njegove poslednje reči, sklonila je pogled u stranu.

Drskim napasnicima nije više bilo do borbe.

Majk, srećniji bandit, sa dva prsta je uhvatio dršku revolvera i bacio oružje na pod. Polako, sporim pokretima prišao je onesveštenom prijatelju i isto uradio s njegovim revolverom.

Uhvatio je iskrvavljenog druga za ramena i počeo ga odvlačiti prema stepeništu. Krvavi trag je ostao na podu, iza njih.

— Hvala vam, kapetane — rekla je Katarina, pogledavši Morisa pravo u oči.

— Ništa, onaj jadnik skoro mi je pocepao košulju — osmehnuo se Moris, spremivši revolver u korice.

— Da vam nije uhvatio košulju, vi biste me prepustili njima na milost i nemilost? — upitala je lepotica, a oko usana joj se pojavio prvi koketan osmeh.

Moris se tome iznenadio. Neodlučno je slegnuo ramenima, s najslađim osmehom na licu.

— Verovatno bih sačekao da se pojavi vaš krupni zaštitnik — rekao je tihim glasom. — No, verujem da biste se i vi sami znali izvući iz problema.

Katarina se nasmešila.

— Ipak vam hvala — rekla je.

Žena je htela još nešto reći, ali nije imala vremena. Na vratima se pojavila grupa bučnih muškaraca.

Gotovo prijatna slika odmah se promenila.

— Kevine! — radosno je viknuo Majk i ostavio svog bradatog druga, požurivši u susret pristiglim momcima.

No, čim je video ledeni osmeh na Morisovom licu, zastao je pred njim.

— Situacija se izmenila, oficirčiću, mnogo se izmenila — ponovio je tiho. — Sada ćeš videti šta znači prava teksaška zabava — nasmejao se i pozvao svoje poznanike da im priđu.

Moris je tiho prokleo.

Bilo mu je jasno da protiv šestorice protivnika nema nikakvih izgleda. Jedan jedini pogled na te ljude bio je dovoljan da se uveri kako ima posla sa iskusnim kavgadžijama, kakvih je pun Teksas.

— Imaš problema, Majk? — upitao je bandita njegov prijatelj, koji se od ostalih isticao po dugoj crnoj kosi, ulepljenoj od masnoće i prljavštine.

Njegovo tamno, uško lice razvuklo se u nadmoćan osmeh. Sitne oči bile su gotovo srasle. Odeven u iznošenu, jeftinu odeću, nije izgledao opasno. No, ipak, nasuprot Morisa stajala su petorica mangupa, uvek spremnih na kavgu.

— Ovaj pukovnik je sredio Frenka — rekao je Majk i pokazao prstom preko ramena, na bradonju koji je ležao u dnu stepenica. — Mi smo se samo hteli našaliti sa ovom lepoticom. Bili smo nežni, jako nežni...

— Možda ona više voli grubosti od nežnosti? — primetio je jedan od napasnika.

— Videćemo, već ćemo videti... — tiho je rekao Kevin; očito vođa ove grupe.

On je zakoraknuo prema Katarini, ali pogleda nije skidao sa Morisovog lica. Ružan osmeh samo je upotpunjavao nimalo simpatično lice.

Katarina se celim telom prilepila uz Morisa, tako da mu je onemogućila svaki pokušaj da brzo uhvati kolt i suprotstavi se banditima, ako to bude bilo potrebno.

A, to se činilo neizbežno.

Gledajući napasnike Moris je proklinjao trenutak kada se odlučio staviti sapun u čaj i kafu. Proklinjao je narednika Starka i podmuklog pukovnika, koji mu je dodelio ovaj zadatak. No, najveći broj kapetanovih kletvi išao je na račun narednika Tauzera i ženinog pratioca, koji se baš sada morao izgubiti iz vida.

Upravo kada je Moris pomislio na Robinsa, taj krupni brkajlija ušao je u hotel i zastao na ulazu, začuđen prizorom koji ga je dočekao.

Robins je zbunjeno pogledao u Morisa i Katarinu. Iako je odmah shvatio da im ovi ružni dripci ništa lepo nisu namenili, Robins nije znao šta bi poduzeo.

— Gospođo Dejk! — promucao je i zakoraknuo prema ženi, ali se odmah ukopao u mestu, videvši da ga petorica momaka drže na nišanima svojih revolvera, hitro izvučenih iz korica.

Moris se ponadao da će uspeti iskoristiti Robinsov dolazak.

Pažnja protivnika odjednom je bila okrenuta prema snažnom gospođinom pratiocu. Morisova ruka već je krenula prema revolveru, kada se dogodilo ono što nije očekivao.

— Vi ste gospođa Dejk? — zbunjeno je Katarinu upitao Kevin, crnokosi nasilnik.

Ni ne sačekavši odgovor, ružni momak odmah je okrenuo revolver oko kažiprsta i vratio ga u opasač. Umesto cinične grimase, na licu mu je blesnuo ljubazan osmeh.

— Oprostite, gospođo — rekao je slegnuvši ramenima. — Oprostite meni i mojim momcima. Ova pustinja loše utiče na nas. Ljudi su se hteli samo našaliti.

Katarina se ipak nije ni pomaknula od Morisa.

Na njenom ozbiljnom licu više se nije video strah, ali u pogledu joj je ostala svetlucati ista onakva, nesmanjena mržnja prema tim nasilnicima.

— Ja vas ne poznam — rekla je oštro.

— Ne, ne poznate nas — rekao je Kevin tiho. — Mi radimo za vašeg oca. Čuli smo da trebate doći u Hobs, ali smo mislili da ćete stići železnicom.

Katarina je dugo nemo procenjivala te kavgadžije, koji su već spremili revolvere i ljubazno se smeškali, kao da im je mnogo stalo da poprave loš utisak.

Njihov vođa se okrenuo i pogledao ih.

— Burk i Šilton, pomozite glupom Frenku — naredio je oštrim glasom. — Recite mu da ću ga posle pozvati da mi objasni svoje ponašanje.

Izrekavši tu pretnju, crnokosi bandit opet se nasmešio ženi.

— Vaš otac vas očekuje! — rekao je.

Katarina je zadovoljno klimnula glavom.

— Ja bežim, gospođo — rekao je Moris, pokušavši da se nasmeši.

Jasno je osetio kako vazduh postaje sve zagušljiviji po njega. Po-

slednja stvar koju je želeo bio je susret sa starim ubojicom Stivom Dejkom.

Lepa gospođa Dejk odmah je prozrela Morisovu nameru da utekne.

— Ne, gospodine kapetane — rekla je.

Uhvatila je Morisove šake i čvrsto ih stisnula. Njene oči su gorele od želje da kapetanu dokaže kako je grešio što je verovao Indijancima i pretučenom Meksikancu.

— Molim vas da ostanete sa mnom — prošaputala je, ne stideći se osećaja koje je njen uzbuđeni glas tako jasno izdavao. — Gde je moj otac? — upitala je Kevina, pogledavši ga preko ramena.

— Ovde sam, drago moje dete! — čuo se glas sa vrha stepeništa.

U polutami koja je vladala stepeništem, jasno se isticala seda kosa Katarininog oca.

Moris je, kao i ostali, podigao glavu prema stepenicama. Opis koji mu je dao Viruha potpuno je odgovarao istini.

Starac se polako spuštao, stepenik po stepenik. Desnom rukom se oslanjao o štap, dok se levom pridržavao za ogradu. Bio je gologlav, a lice mu se nije moglo videti jer je pognute glave pomno promatrao gde staje.

Svi su promatrali starca. Potpunu tišinu su remetili samo njegovi spori koraci, pomešani sa bolesnim, glasnim disanjem.

Kada je došao do poslednjeg basamaga, starac je zastao na svetlu, dozvolivši svima da ga dobro pogledaju.

Bio je to slabašan čičica koji je već odavno trebao ubijati vreme pričajući unucima lažne događaje iz svoje prošlosti, umesto da juri prerijom, ostavljajući iza sebe krvavi trag.

Mršavo, glatko obrijano starčevo lice bilo je bledo, bez ijedne kapi krvi. Kratkovidnim očima neprestano je treptao, naprežući se da što bolje odmeri Katarinu.

No, nije pokazao volju da joj priđe.

Stajao je u dnu stepeništa, kao da se odmarao od podnetog napora. Desno rame mu je bilo malo pognuto, zbog težine koju je oslonio o štap.

Njegovo skupoceno odelo jasno je govorilo da je odavno raskinuo sa siromaštvom. Bela, potpuno čista košulja odudarala je od slike ljudi kojima se okružio.

— Dete moje! — rekao je starac tihim, slabim glasom.

Moris je pogledao Katarinu.

Iznenadio se kada je video oštro, zabrinuto ženino lice. Gospođa Dejk dugo je promatrala starca, a da joj se na licu nije mogao primetiti ni jedan osećaj.

Tišina je bila potpuna.

— Piter Njuz! — Prevalilo se to ime preko sočnih Katarininih usana.

Dve duboke bore pojavile su se na njenom glatkom čelu, a oko usana mogao se uočiti neobičan grč, kao da jedva sputava plač ili jauke.

— Piter Njuz! — ponovila je.

Moris se potpuno zbunio.

Osetio je kako mu žena nesvesno sve jače steže podlakticu. Bilo mu je jasno da je svedok nekih čudnih događaja, koje ne razume.

— Dete moje drago... — po treći puta ponovio je starac i koraknuo prema Katarini.

Na licu mu se pojavio slabašan osmeh. U sitnim, bezbojnim očima blesnuo je čudan sjaj.

— To... to nije moj otac! — jedva je progovorila žena, gledajući u starca.

Glas joj je bio slab, lomljiv. Prstima je čvrsto stisnula kapetanovu ruku, ne želeći više da prikriva svoje uzbuđenje. Možda je htela još nešto reći, ali nije imala dovoljno snage.

Dugo je potrajala tišina.

Kevin i njegovi prijatelji isto tako su osetili da nešto nije u redu. Zbunjeno su gledali čas u starca, čas u ženu.

— Taj čovek se zove Piter Njuz, on nije moj otac — uspela je izgovoriti Katarina.

Njen drhtav, slab glas popratio je zbunjen pogled, kojim je od Morisa pokušala tražiti objašnjenje.

Morisovo lice bilo je nepomično, hladno. Ravnodušno je promatrao šta se događa, a da nije ni pokušao rasplesti i protumačiti sve to.

— Taj čovek se zove Piter Njuz — ponovila je žena. — On je dugo godina radio sa mojim ocem. Ovo istraživanje zajedno su organizovali. Zajedno su i krenuli iz San Antonia.

Katarinine reči na starca nisu ostavile nikakav utisak. On se i dalje samo smeškao, kao da uživa u iznenađenju.

— Šta se dogodilo sa mojim ocem? — upitala je žena, a licem joj je preletela tamna senka zle slutnje.

Sedokosi starac glasno se nasmejao, da bi isto tako nervozno, odjednom prekinuo smeh.

— Katarina, ti si mi oduvek bila simpatična — počeo je govoriti tihim, suvim glasom. — Nisam želeo da ja budem taj koji će ti reći tu neugodnu vest, ali, šta je — tu je!

Nekoliko trenutaka starac je ćutao, kako bi primirio svoje bolesno disanje, koje mu je pravilo poteškoće u izgovaranju, pa je neke reči izgovarao vrlo nerazgovetno.

— Tvoj otac je nastradao pre dve nedelje — rekao je sedokosi Piter Njuz. — Nismo bili u mogućnosti da te obavestimo. Znam da će te ta vest boleti.

Katarina je ćutala.

Loš predosećaj imao je istinite korene. No, kada je saznala za nesrećnu sudbinu svog oca, žena nije zaplakala, niti zadrhtala. Mirno je saslušala reči suvonjavog starca.

Lice joj se opustilo, izgubivši onaj grč bola koji joj se bio usekao oko usana. Popustila je stisak prstima, ali je zadržala svoju malu, nežnu ruku na Morisovoj podlaktici.

— Ne razumem... — procedila je sa usana.

Pogled joj se spustio na prljavi pod hotelskog hola.

— Ne razumem ni ja! — javio se crnokosi Kevin.

Kavgadžija se upitno zagledao u starca, tražeći objašnjenje za ovo što je čuo. Njegove crne, podmukle oči ispitivački su promatrale gazdu.

— Ti ćuti! — obrecnuo se starac, sevnuvši pogledom.

Kevin je ućutao, ali samo na jedan tren.

— Gospodine Dejk, ili gospodine Njuz; kako god želite; mislim da ste dužni i nama dati neka objašnjenja — mirno je rekao Kevin, ne uplašivši se mnogo od starčevog poljuljanog autoriteta.

— To šta ja govorim sa ovom ženom tebe se ni najmanje ne tiče — rekao je starac. — Kako se ja zovem tebi je svejedno. Svoj novac dobivaš da radiš a ne da pričaš i razmišljaš. Neka tako ostane

Oštre gazdine reči odmah su ubedile Kevina da mu je mudrije ćutati. Uostalom, starac je govorio istinu.

— Zaista, zašto koristite ime mog oca? — upitala je Katarina, kada ju je popustio prvi nalet zbunjenosti i malaksalosti. — Šta znači sva ta vaša igra?

Starac je prvo odmahnuo rukom, kao da objašnjavanje smatra nepotrebnim. Ipak, prišao je na samo dva-tri koraka daleko od Morisa i Katarine.

— Tvoj otac je bio vrlo cenjen u visokim krugovima — rekao je starac tihim glasom. — Koristeći se njegovim imenom obezbedio sam uspešnu realizaciju ovog istraživanja koje smo zajedno planirali i počeli. On je bio mnogo uticajniji od mene. Bilo bi glupo da se ne poslužim njegovom slavom, ako to već mogu.

— A ubistva? — usudila se Katarina upitati otvoreno, pogledavši Njuza pravo u oči.

Na licu sedokosog varalice pojavio se trag zbunjenosti. Nekoliko trenutaka je razmišljao šta da kaže.

—Kakva ubistva? — upitao je i nakašljao se, želeći da dobije na vremenu i povrati smirenost.

— Ubistva Indijanaca, na primer — rekla je žena strogim glasom. — Vaš put posut je zločinima. Gospodine Njuz, vaša zlodela obeležena su imenom mog oca. Ja to neću dozvoliti. Mislim da ćete pred zakonom morati objasniti svoje postupke.

Piter Njuz dugo je promatrao ženu bez reči.

Njegove vlažne, vodnikaste oči nemo su prelazile preko Katarininog lepog lica. Polako, isprva jedva primetan a potom sve naglašeniji, na njegovom licu se pojavljivao ružan, nadmoćan osmeh.

Starac je, na kraju, planuo u divlji, samouvereni smeh.

— Ti mene želiš tužiti, devojko? — upitao je ledenim glasom čim mu se smeh smirio. — Dete drago, nemoj se zanositi praznim rečima. Prazne reči mnogo bole. To ja znam najbolje! — rekao je tihim, sasvim mirnim glasom u kojem se osećala velika doza sete. — Godinama sam za svoj rad dobivao samo prazne reči. Tvom ocu stizala su priznanja, slava i novac, a meni tek poneka pohvala. Godinama je to tako išlo. Ceo život sam to trpeo. Vidiš, i ovo istraživanje je moja ideja. Ja sam znao da bi on i od ovog mogućeg uspeha izvukao mnogo više koristi od mene, ali sam morao pristati na to. Njegovo ime bilo je dovoljno da obezbedi gomile novca, vojnu zaštitu, namirnice i još mnogo toga. Kada je umro nije mi bilo žao. Većinu toga što je stekao zaradio je na meni. Ne, nije mi ga bilo žao. Ali, u pitanju je došla budućnost ove akcije. Sa Stivovom smrću prestale bi i dotacije, pa bih bio osuđen da do kraja života ostanem bednik, jadnik koji bi morao biti srećan jer je pomagao u radu jedne tako velike ličnosti kao što je profesor Stiven Ferster Dejk!

U glasu starog Pitera Njuza glasno je vrištala mržnja; duboka, iskonska mržnja koja retko kada plane takvim žarom.

Nakon tih njegovih reči usledila je tišina.

*

Moris je video da situacija postaje sve težom. Njuz je već toliko puta dokazao svoju svirepost da bi bilo pravo ludilo izazivati ga u ovakvoj situaciji, kada on vodi sve konce igre.

No, Katarina nije o tome razmišljala.

— Vi ste ubica, podli čoveče! — rekla je oštro, u lice starcu. — Okaljali ste ime jednog poštenog čoveka. Ako postoji pravda, bićete kažnjeni za to.

Starac se glasno nasmejao.

— Ti si luda, ženo — rekao je mirno. — Ja se nalazim korak do veličanstvenih pronalazaka. Kada se domognem zlata, šta ćeš mi moći uraditi, ha! Uostalom, i ti si ljudsko biće. Eto, moglo bi se dogoditi da nastradaš, recimo, od divljih Apača — govorio je starac podsmešljivim tonom.

Katarina je ćutala.

Na licu joj se videla iskrena mržnja. Donja vilica malo joj je podrhtavala od nemoćnog besa. Opet je čvršće stegnula Morisovu ruku.

— Ti ćeš biti dobra devojka, pa ćeš mi dati mape, koje si trebala doneti — rekao je starac ledenim glasom i nasmešio se.

Žena mu je uzvratila zadovoljnim osmehom.

— Te mape više ne postoje — rekla je tiho. — Spaljene su.

Njuzovo ispijeno lice ostalo je bez osmeha. Sitnim očima zagledao se u kćerku svog bivšeg partnera. Dugo je procenjivao govori li ona istinu.

— Želiš da ti poverujem? — upitao ju je sa smeškom na licu.

— Nije mi važno hoćete li mi verovati ili ne — obrecnula se Katarina.

— Nije ti važno? — začudio se starac. — Pa, uskoro će ti to postati važno, vrlo važno...

Piter Njuz pogledom je prešao preko unutrašnjosti hotelskog hola. Nekoliko trenutaka je osmatrao robusnog Džona Robinsa koji je sve ovo promatrao mirno, kao da ga to ne zanima.

— Ko si ti? — upitao je starac.

— Gospodin pratioc — kratko je rekao snažni muškarac.

Njuz ga je dugo promatrao.

— Trebaćeš mi — rekao je, a na licu mu se opet pojavio ružan, podmukao osmeh koji nije slutio ništa dobro. — Od ove lepotice zavisi koliko ćeš muka morati prevaliti preko glave.

Starac je zatim pogledao u mladog portira, u čijem licu nije ostalo ni jedne kapi krvi.

— Kevine, makni ovoga! — naredio je Njuz.

Pre nego što se nasmrt preplašeni mladić snašao, prišao mu je crnokosi bandit. Unoseći se portiru u lice, Kevin ga je zapljusnuo svojim smradnim dahom.

— Okreni se — naredio mu je tihim, pretećim glasom.

—Gospodine, ja... — počeo je mladić nešto petljati.

Unatoč noćnoj hladnoći, na njegovom licu zablistale su krupne graške znoja. Donja vilica tresla mu se od straha. Nije imao smelosti ni gledati u lice nevisokog, ružnog razbojnika.

— Okreni se, čoveče! — viknuo je Kevin.

Nestrpljivo je uhvatio mladića za lakat i trznuo ga na stranu. Portir je odmah poslušao Kevina. Okrenuo je i zakoraknuo da ode.

Međutim, nije otišao.

Crnokosi kavgadžija hitro je izvukao revolver i drškom vešto udario mladića u potiljak. Jednik je samo kriknuo i polako, zateturavši se, pao na pod.

— Tako, sad više nema nepoželjnih svedoka — promrsio je starac i opet svu pažnju posvetio Katarini. — Hajde dete, uštedi muku svima nama. Lepo mi daj te hartije, pa će sve biti u redu.

Bez obzira što starac nije znao da je Moris spalio te dragocene mape, njegove reči nisu uticale na Katarinu. Ona ga je gledala sa toliko neprikrivene mržnje, da mu, verovat-

no, ne bi dala papire sve da ih je i imala.

— Slušaj, nemam ni volje, ni vremena za igru — rekao je nervozno Njuz. — Znam da si ponela te mape, da ih predaš svom ocu. Znam da su one u tvom posedu.

— Rekla sam vam da su mape spaljene.

— Lažeš! — vrisnuo je starac.

Njegov urlik presekao je tišinu.

Piter Njuz nije više imao strpljenja. Njegovo slabo i bolestima nagriženo telo nagnulo se napred. Obema šakama starac je uhvatio zakrivljenu dršku štapa.

Lice mu se izobličilo od bola. Pomisao da će olako izgubiti mogućnost da se domogne dragocenih dokumenata, terala ga je u ludilo.

No, nakon što je dugo vremena samo zurio u prebledelu ženu, na starčevom licu opet se pojavila samouverena, ledena maska pobednika.

— Čak i da su mape spaljene, ti mi možeš pomoći — rekao je tiho Njuz, otežući u govoru, tako da je naglašavao svaku reč ponaosob. — Nisam zaboravio da ti osim lepote poseduješ i inteligenciju. Nisam zaboravio da su te oduvek interesovale stvari na kojima smo radili tvoj otac i ja. Hajde, ubedi me da nisi pregledala ta dokumenta i da ih ne znaš rekonstruisati prema pamćenju!

Neko vreme u hotelskom holu vladala je potpuna tišina. Njuzove reči su dugo ostale visiti u vazduhu. Njegova banda je naslutila veselu zabavu, pa su samo iščekivali gazdin mig da se sruče na lepoticu.

Katarina nije ništa odgovorila.

Na ledenom licu nije joj se videlo ništa od unutrašnje napregnutosti.

— Hajde, govori — bio je nestrpljiv starac. — Ili ćeš reći istinu šta je sa originalnim mapama, ili ćeš mi sve potanko objasniti šta je bilo upisano u njih. No, budi sigurna da me ne možeš prevariti. Ako i pokušaš, neće ti vredeti. Kada mi rekonstruišeš podatke iz dokumenata, lepo ćeš poći sa nama, da i ti upoznaš divljinu i apačko gostoprimstvo.

— Ja ne znam... ne znam ništa... — promucala je žena, drhtureći usnicama.

— Znaš ti devojko, znaš — nasmešio se Njuz. — Ako ti je pamćenje oslabilo, mi znamo nekoliko trikova koji tu mogu puno pomoći — rekao je i okrenuo se prema Kevinu. — Daj mi revolver.

Bandit se prvo zadovoljno osmehnuo, nepogrešivo osetivši da prava zabava tek počinje.

Iz levih korica uzeo je revolver i prvo proverio da li su svi meci u dobošu. Dao je oružje gazdi u ruke.

— Ovako ćemo, dete — rekao je Njuz tiho. — Da saznam istinu, nateraću te da mi ju kažeš, koristeći se tvojom slabosti. Ako mi ne kažeš gde su dokumenti, ispaliću jedan metak u ovog oficira. Prvo ću ga raniti u rame. Ako ne kažeš istinu, ponovo ću ga raniti. Trećim metkom ću ga ubiti. Potom ću to isto primeniti na tvom pratiocu. Ako i dalje budeš dovoljno luda da mi se suprotstavljaš, doći će red i na tebe. No, obećavam ti da će ti tri metka u telu izgledati kao prava blagodet naspram muka koje ćeš iskusiti. Jesi li me razumela?

Ako Katarina nije odmah razumela svu opasnost Njuzove pretnje, to je odlično shvatio Moris.

Nije morao dva puta pogledati starčevo lice pa da se uveri kako je taj luđak zaista spreman i realizovati svoje pretnje. Hladni srsi prole-

teli su Morisovim preplašenim telom.

Jedva je izdržao da ne počne jaukati od muke, od straha. Znao je da mu je uzaludno proklinjati trenutak kada se odlučio zapaliti stare mape sa čudnim znakovima, u kojima ništa nije razumeo. Znao je da ne vredi proklinjati ni pukovnika Pilburga, niti bilo koga drugog. Pratila ga je zla sreća, a za to nije imao leka.

— Počinjemo! — rekao je starac, prebacivši štap iz desne u levu ruku, kako bi desnicom mogao nišaniti u Morisa. — Prvo ćeš mi reći gde si sakrila hartije. Govori što brže, nervozan sam.

Cev Njuzovog revolvera polako se počela podizati prema Morisovim grudima.

Katarina je pogledala kapetanovo lice. Nije znala šta da čini, kako da uveri poludelog starca da ne laže.

No, umesto saveta šta da učini, Moris ju je odgurnuo od sebe. Ne čineći nagle pokrete, kako ne bi doveo starca u iskušenje da ga pre vremena napuni olovom, Moris se pomakao još korak ulevo, dalje od Katarine.

U grobnoj tišini škljocanje oroza učinilo se glasnim poput eksplozije.

— Govori! — naredio je Njuz, neprestano trepćući.

Srce kapetana Morisa lupalo je kao pomahnitalo. Ma koliko želeo hrabro podneti ovo teško iskušenje, nije uspeo izdržati pogled na tamna usta revolverske cevi.

Okrenuo je glavu u stranu.

U tamnom četverokutu prozora video je široko lice narednika Tauzera i blesak njegovog oružja.

Nada je vratila osmeh na Morisove usne.

Istog trena odjeknuo je pucanj!

***

U holu je odmah nastao haos.

Udareno olovom, slabašno telo Pitera Njuza odskočilo je u stranu i popuf prazne vreće stropoštalo se na pod. Starac se više nije ni pomaknuo.

Kao što je Njuz odleteo na pod, odletela je i lepa Katarina Dejk.

Moris je bio pripravan na akciju. Čim je čuo pucanj, snažno je odgurnuo ženu od sebe, ni ne pogledavši hoće li se povrediti pri padu. Moris je znao da je u prednosti i to nije želeo propustiti.

U ruci mu se našao revolver mnogo pre nego što su banditi i shvatili da se kolo sreće okrenulo.

S dobrim pregledom, sa narednikom Tauzerom kao zaštitom, Moris je zavladao situacijom. Već je hteo posavetovati Njuzove ortake da se okanu borbe, kada je primetio hitar pokret podmuklog Kevina.

Razbojnik nije želeo priznati poraz.

Njegova desnica krenula je prema revolveru. Gledao je samo Morisa. Iako više nije imao valjanih razloga za borbu, nije želeo dopustiti da ga oficir pobedi.

No, kada su ga dva metka pogodila u grudi, i on je morao priznati poraz.

Kao pomahnitali, videvši da je i Kevin nastradao, banditi su počeli skakati na sve strane, tražeći zaklone.

Momak koji se zvao Majk Lidlom delovao je najsmirenije. Hladnokrvno je odgledao kako njegove vođe padaju. Pomaknuo se korak-dva unazad.

Video je kako snažni Džon Robins obara jednog od bandita. Majk Lid-

lom odmah je povukao revolver. Ne nišaneći, s boka je ispalio dva brza metka.

Zadovoljno se nasmešio videvši kako Robinsovo krupno telo pada na pod.

No, to je bio poslednji smešak Majka Lidloma.

On nije mogao videti kako je blesnuo revolver narednika Tauzera. Metak je pogodio razbojnika posred grudi. Čovek se zateturao, ispustio oružje iz naglo oslabelih ruku i polako, kao da je umoran, pao je prvo na kolena, a zatim na lice.

Bio je to poslednji metak ispaljen te večeri u holu hotela »Rajs«.

Barutni dim dugo se nije razilazio. Poprište borbe izgledalo je žalosno. Ispreturani stolovi i stolice, nepomična tela, krv, dim; sve je bilo mučno, stravično.

Tišinu su remetili jauci ozleđenih momaka, koje je Robins pretukao, pre nego što je i sam oboren.

Moris je pružio ruku Katarini.

Oprezno je podigao ženu i dugo nemo promatrao njeno ozbiljno, lepo lice, na kojem nije bilo ni traga uobičajene hladnoće.

Privlačna mlada gospođa svojim malim dlanovima prekrila je Morisovu grubu šaku. Tužno, kao slomljena, pognula je glavu i čelom se naslonila o njegove grudi.

Kapetan je vratio revolver u korice. Video je Tauzera kako ulazi, paleći cigaretu. Moris je nežnim dodirima obgrlio devojku.

— Gotovo je — promrmljao je grubim glasom.

Ona je podigla pogled. Oči su joj bile prepune suza, koje su samo čekale tren kada će poteći. Usnice su joj jedva primetno podrhtavale.

— Moj otac... — šapnula je, a uzdah joj je presekao dalje reči.

— Nemoj govoriti — uzvratio je Moris šapatom. — Život teče dalje. Znam da boli... — tu je i on ućutao, ne znajući šta da kaže.

No, reči mu nisu ni trebale.

Usnice su im se spojile u dug, vatreni poljubac. Zagrljaj je postajao sve strasniji. Ali, i to je trajalo samo jedan trenutak, vrlo lep trenutak.

— Oho, gospodine, preterali ste — nasmešila se Katarina kada su im se usne razdvojile. — Opet ste drski — rekla je strogim glasom, ali Morisu nije dozvoljavala ni da se pomeri od nje.

— Pođimo... — pozvao ju je Moris i uhvatio ju pod ruku.

No, tada se setio Tauzera. Okrenuo se i video narednika kako pomaže Robinsu da ustane.

— Gde si ti do sada? — upitao ga je oštro.

Tauzer se glasno nasmejao. Poseo je Robinsa u stolicu i sporim koracima prišao Morisu i Katarini. Zadovoljan smešak lepo je pristajao njegovom ostarelom licu.

— Lečio sam se — rekao je tiho. — Osim toga, što više razmišljam, sve sam bliže uverenja da si ti krivac što je hrana bila otrovana. Stark ne bi lagao...

— Stark je lažljivac! — oštro je rekao Moris. — Taj prokleti lažov kaže da je ukradeno osam komada sapuna, a ja sam vam u čaj stavio samo četiri komada.

Zanemarivši Tauzerovo zabezeknuto lice Moris se nasmešio lepoj gospođi Dejk i poveo je stepeništem.

Sledio mu je ugodan odmor u najlepšem društvu. Hodajući uz Katarinu setio se da još nikada nije video tako privlačnu udovicu. Već ju je hteo pitati kako bi bilo da ona opet uzme drugo prezime; njegovo, na primer. No, onda se setio isto tako neodoljive Marijane Merler.

Da, usled svih ovih događaja, zaboravio je Tauzeru reći svoju odluku da potpiše novi ugovor sa vojskom.

— Morise, poljubi me... — naredila mu je Katarina i uvela ga u hladnu hotelsku sobu.

k r a j

NAJNOVIJI FANTASTIČNI STRIP

NA SVIM KIOSCIMA

SPECIJALNO IZDANJE »ZLATNE SERIJE«

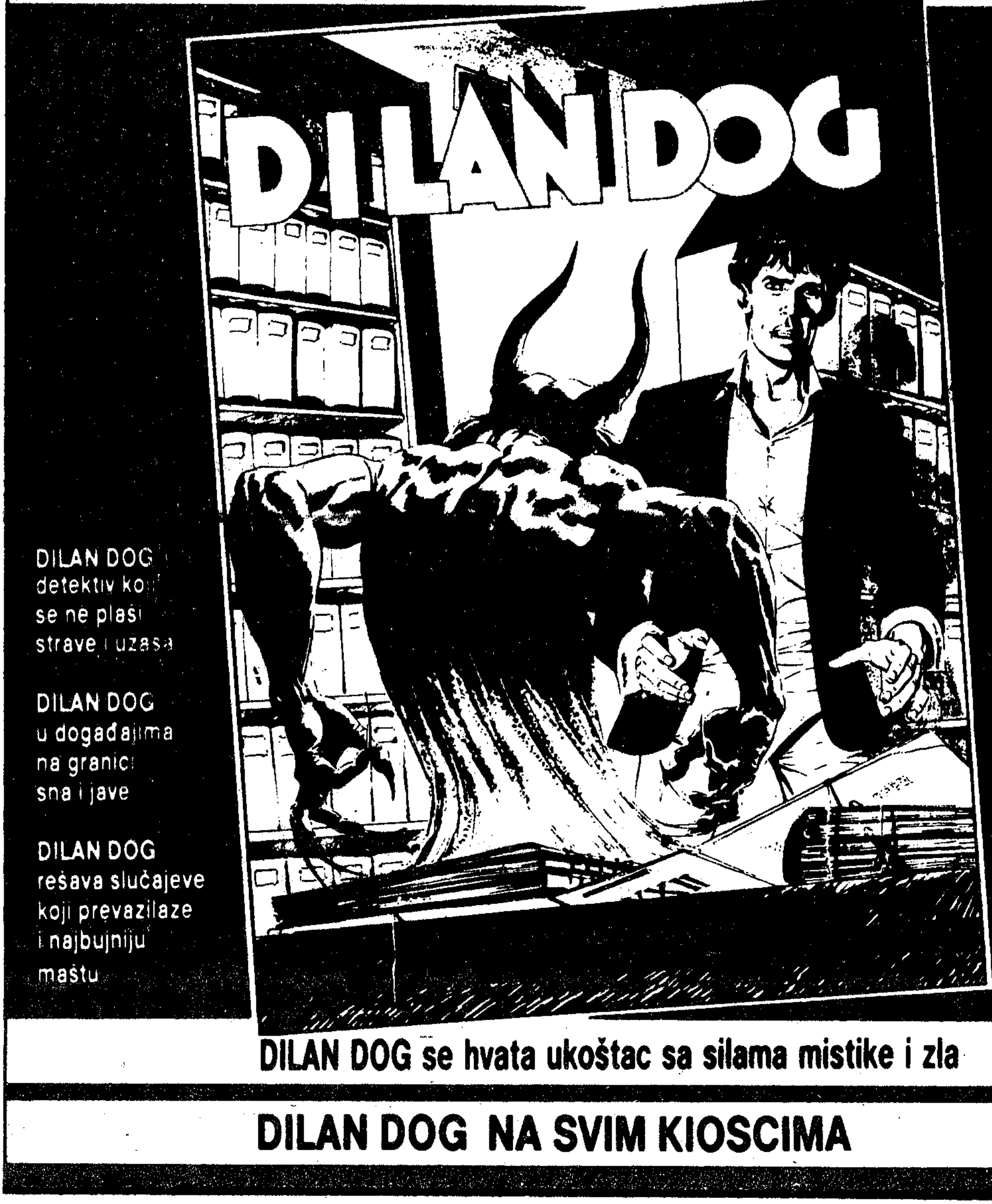

DILAN DOG se hvata ukoštac sa silama mistike i zla

DILAN DOG NA SVIM KIOSCIMA

NOVA KRIMINALISTIČKA SERIJA

SVAKOG MESECA NOVA EPIZODA

U STRIPU **NIK RAJDER**

NAPETO
VRATOLOMNO
ŽESTOKO

NA SVIM KIOSCIMA

U SLEDEĆEM BROJU

G.F. Unger

BANDA MONTEZA GRANADE

Dok smo se približavali, nismo primetili ništa neobično, nikoga nismo videli, ni sreli. Da li su Apači već bili tu? Možda skriveni čekaju da svane, pa da lakše obave posao? A možda smo mi stigli pre njih?

JUGOBANKA

DODITE DA SE DOGOVORIMO

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128072